

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Intervjuundersökning efter branden i Eksjö trästad

MSB:s kontaktpersoner:
Marianne Stålheim, 010-240 5665

Fotograf: Leif Ygbrant

Publikationsnummer MSB958 – februari 2016
ISBN 978-91-7383-633-3

Förord

Den 16 augusti 2015 startade en brand i en lägenhet på Vaxblekargränd i Eksjö. Larmet om brand kom vid 05.50 och drygt 100 brandmän från 21 enheter var på plats för att bekämpa branden. Branden medförde att en ung person miste livet och att en hel fastighet med tre huskroppar totalförstördes.

Kulturhistoriska värden brann upp. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har intervjuat flera av de drabbade lägenhetsinnehavarna i Eksjö trästad. Vi vill rikta ett tack till alla er som tog er tid att medverka i denna uppföljning av branden. Tack också för alla trevliga och intressanta samtal som har förts. Alla har deltagit med intressanta uppgifter och därmed gett denna uppföljning bilder från de inblandades perspektiv. Vår förhoppning är att lärdomar från denna brandhändelse kommer till gagn i framtiden.

Stort tack till Helena Magnusson som genomfört samtliga intervjuer och sammanställt svaren.

MSB, Enheten för kunskapsutveckling

Innehållsförteckning

1. Inledning	8
1.1 Bakgrund	8
1.2 Syfte	8
2. Resultat	9
2.1 Bakgrundsfrågor	9
2.1.1 Antal respondenter som var hemma vid brandtillfället	9
2.2 Brandens omfattning	10
2.4 Insatser	13
2.4.1 Insatser för att larma, varna och rädda andra	13
2.4.2 Insatser för att rädda materiella saker från att förstöras av branden	15
2.5 Tidsuppfattning	17
2.5.1 Tid mellan larmning och räddningsinsatsen	17
2.6 Utrymning	18
2.6.1 Utrymdes bostaden?	18
2.6.2 Upplevelsen av utrymningen	19
2.6.3 Hjälp i samband med utrymningen	21
2.7 Omhändertagandet	22
2.7.1 Omhändertagandet efter utrymningen	22
2.8 Förväntad hjälp	24
2.8.1 Förväntad hjälp av räddningstjänsten	24
2.9 Räddningspersonalen	26
2.9.1 Bemötande från räddningspersonalen	26
2.9.2 Släckning av branden	27
2.9.3 Begränsning av skador	28
2.10 Information	29
2.10.1 Information om aktörer	29
2.10.2 Kontaktade aktörer	30
2.11 Försäkringar	31
2.11.1 Hemförsäkring vid brandtillfället	31
2.11.2 Kontakt med försäkringsbolaget	32
2.11.3 Hjälp från försäkringsbolaget	32
2.12 Brandskydd	34
2.12.1 Tillgång till brandskydd eller släckredskap i bostaden	34
2.12.2 Hur ofta brandvarnare kontrolleras	35
2.12.3 Förändringar i bostadens brandskydd efter branden i Eksjö	36
2.13 Information om att förebygga brand i bostad/agera vid brand i bostad	37

2.13.1	Informationen anpassad till Eksjö kulturhistoriska bebyggelse.....	37
2.14	Media	38
2.14.1	Upplevelsen av mediabevakningen	38
2.14.2	Egna kontakter med media	39
3.	Metod	40
3.1	Urval	40
3.2	Genomförande	41
3.3	Reflektion.....	42
Bilaga 1:	Redovisning öppna svar	43
Bilaga 2:	Informationsbrev till respondenterna	48
Bilaga 3:	Frågeguide	49

Sammanfattning

I denna undersökning har 57 telefonintervjuer genomförts med personer som var berörda av lägenhetsbranden i Eksjö trästad den 16 augusti 2015. Frågorna har handlat om hur de inblandade upplevde räddningsinsatsen, bemötandet från räddningspersonal och mediebevakningen. Frågorna har även i viss mån behandlat i vilken omfattning bostaden drabbades av branden samt frågor om försäkringar, brandskydd och information om förebyggande av brand i gamla trähus. Respondenterna utgjordes av totalt 27 män och 30 kvinnor.

Det fanns både positiva och negativa kommentarer omkring branden i trästaden. De positiva kommentarerna handlade om att räddningspersonalen under rådande omständigheter skötte det hela bra, de räddade hela området från att brinna ner, de lyckades begränsa skadorna av branden på ett bra sätt och bemötandet från räddningstjänsten var också bra.

De negativa kommentarerna handlade bland annat om omhändertagandet efter utrymningen. Flera respondenter ansåg att informationsträffen på Stadshotellet borde ha delats upp i olika sammankomster anpassade för hur drabbade de var. Informationsträffen var enligt vissa respondenter för allmänt hållen och inte tillräckligt informativ för de allra mest drabbade. Vidare ansåg några respondenter att räddningstjänsten borde ha haft sirenerna på när de kom. En del respondenter ansåg också att räddningstjänsten avslutade släckningen av branden alldeles för tidigt eftersom branden åter flammade upp när räddningstjänsten hade lämnat området samt att man hade gått ut i tidningarna med att branden var släckt.

Det stora flertalet av respondenterna verkade dock ha förståelse för och accepterade att släckningsarbetet var en utmaning, på grund av att det var så trångt och att husen låg så nära varandra samt att husen är 400 år gamla.

Hälften av respondenterna fick inga skador alls på sina bostäder. Åtta respondenter fick sina bostäder totalförstörda av branden. Övriga tillfrågade har angett att bostaden delvis blev rök-, vatten och/eller brandskadade, eller en annan skada så som exempelvis uppbruten ytterdörr.

Av de tillfrågade i denna undersökning svarade drygt hälften att de inte gjorde några insatser för att larma, varna eller rädda andra personer. Respondenternas kommentarer till detta var bland annat att de inte hann eller att det redan var gjort. Av de respondenter som hade varnat, larmat eller räddat andra personer svarade flertalet att de hade gjort detta genom att ha bankat på grannarnas dörrar och fört väsen.

Över hälften av de tillfrågade personerna gjorde inga insatser för att rädda materiella saker från att förstöras av branden. En av orsakerna till detta ansåg man var att utrymningen gick så fort och att de därför inte hann få med sig några materiella saker.

Nästan samtliga tillfrågade behövde utrymma sin bostad. Över hälften upplevde utrymningen som mycket bra eller ganska bra. En majoritet av de tillfrågade behövde ingen hjälp vid utrymning. De tillfrågade som svarade att de fick hjälp vid utrymningen fick hjälp av grannarna.

En majoritet av de tillfrågade upplevde att omhändertagandet efter utrymningen var mycket bra eller ganska bra. En del kritik fanns över att informationen var för allmän och att den inte var riktad till de mest drabbade. Respondenterna upplevde bemötandet i uppsamlingslokalen på olika sätt, några tyckte att det var ett bra bemötande och några tyckte att det var mindre bra och kaotiskt.

Lite färre än hälften av respondenterna ansåg att de fick den hjälp som de förväntade sig från räddningstjänsten. En majoritet upplevde däremot bemötandet från räddningstjänsten som mycket eller ganska bra.

I stort sett alla i undersökningsgruppen tyckte att räddningstjänsten klarade av att släcka branden på ett bra sätt samt klarade av att begränsa skadorna av branden på ett bra sätt. Kommentarer omkring detta handlade bland annat om att hela Gamlastan annars kunde ha brunnit ner; nu brann ett hus upp men resten klarade sig.

Majoriteten av respondenterna ansåg sig ha fått information om vilka aktörer de kunde kontakta efter branden för att få hjälp och stöd. Drygt hälften av respondenterna svarade att de hade varit i kontakt med någon aktör och i de flesta fallen hade de då varit i kontakt med försäkringsbolagen. Av de respondenter som har varit i kontakt med sitt försäkringsbolag, hade de flesta fått hjälp och några håller fortfarande på med försäkringsärenden. De som inte har fått hjälp kommenterade detta med att ingenting händer, de har fått fixa egen bostad och försäkringsbolaget samt fastighetsägaren pratar "över" huvudet på dem.

Nästan alla respondenter hade en hemförsäkring vid brandtillfället och de som inte hade det då har numera skaffat sig en.

I stort sett alla respondenter hade en brandvarnare i hemmet och en majoritet svarade att de även hade en handbrandsläckare. De flesta av respondenterna svarade att de brukar testa sin brandvarnare minst en gång per år vid exempelvis matlagning eller när den piper. Majoriteten svarade att de inte hade gjort någon förändring i brandskyddet i sin nuvarande bostad.

Nästan alla tillfrågade svarade att de innan branden inte hade fått någon information om hur de skulle kunna förebygga en brand i sin bostad eller hur de skulle agera i händelse av en brand i sin bostad. De respondenter som fått information svarade att de fått det genom arbetsgivaren eller fastighetsägaren.

Av de tillfrågade svarade en tredjedel att de upplevde mediebevakningen som bra under och efter branden. Ett fåtal upplevde den som ganska eller mycket dålig. De flesta av det totala antalet respondenter hade ingen egen kontakt med media under eller efter branden. För de respondenter som hade haft egen kontakt med media upplevde majoriteten den som dålig.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Lägenhetsbranden i Eksjö trästad, tidigt på morgonen den 16 augusti 2015, medförde att en fastighet med omsluten innergård totalförstördes. Eksjö är en tätort i Småland och centralort i Eksjö kommun. Larmet inkom till räddningstjänsten klockan 05.50. När räddningstjänsten kom till platsen var det en fullt utvecklad brand i ett drygt 25 gånger 25 meter stort kvarter med trähus. Branden började som en lägenhetsbrand, men spred sig snabb till hela byggnaden och riskerade även grannfastigheterna.

Räddningsinsatsen var stor och speciell med tanke på att framkomligheten på olycksplatsen är begränsad med smala gränder och slutna gårdar.

Drygt 100 brandmän från 21 enheter var på plats för att bekämpa branden. De eldhärjade byggnaderna var svårsläckta. Räddningstjänsten gjorde först en bedömning, på grund av det svåra släckningsarbetet, att det fanns en risk att hela Eksjö trästad skulle brinna ner. Räddningstjänsten fick inrikta sig på att skydda bostäderna omkring detta kvarter, eftersom spridningsrisken var stor. 200 personer bodde i husen som brann eller i hus som ligger intill den bostad som brann upp. En person omkom i branden.

Trästaderna i Eksjö Gamla stan är en unik kulturskatt med en av Sveriges äldsta sammanhållna träbyggnader. Eksjö trästad grundades 1568 men större delen av bebyggelsen härstammar från mitten av 1600-talet. Det finns 54 byggnadsminnen i denna stadsdel. Trähusen i Gamla stan i Eksjö har en mycket stor kulturhistorisk betydelse. Gamla stan eldhärjades 1856 och då brann hela den södra delen av stadsdelen ner.

1.2 Syfte

Syftet med denna undersökning är att ge räddningspersonalen ett diskussionsunderlag, med mål att ge kunskap och utveckling, för att kunna bli ännu bättre under framtida räddningsinsatser likt den i Eksjö trästad.

En uppföljning av de drabbades perspektiv av denna brand i Eksjö gamla trästad är av stort värde. Eksjö trästad är en av Sveriges bäst bevarade trästäder med arkitektur och minnen från mer än fyra sekler. Liknande bebyggelse finns bara på tre platser i Sverige (Eksjö, Hjo och Nora). Därför är det av nationellt intresse att undersöka omständigheterna under och efter olyckan, samt att det finns en betydelse av ett nationellt lärande med fokus på räddningsinsatsens genomförande.

2. Resultat

I detta avsnitt redovisas och kommenteras undersökningens resultat. Frågeformuläret finns i sin helhet i bilaga 3.

2.1 Bakgrundsfrågor

Enligt uppgifter till Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) fanns 89 vuxna personer som bodde i de aktuella lägenheterna.

Av dessa var 47 procent män och 53 procent kvinnor. I tabell 1 redovisas åldersfördelningen för de 57 personer som valde att delta i undersökningen.

Åldersgrupp	Antal
20 år eller yngre	3
21-30	23
31-40	0
41-50	11
51-60	5
61 eller äldre	15
Totalt	57

Tabell 1. Åldersfördelning på respondenterna.

2.1.1 Antal respondenter som var hemma vid brandtillfället

I tabell 2 visas antal respondenter som var hemma i sin bostad vid brandtillfället

	Antal
Ja	40
Nej	17
Totalt	57

Tabell 2. Antal respondenter som var hemma vid brandtillfället

40 av de tillfrågade respondenterna svarade att de var hemma i bostaden vid brandtillfället. Inräknat besökare och gäster hos respondenterna vad det totalt 92 personer i dessa bostäder under brandtillfället.

2.2 Brandens omfattning

I diagram 1 redovisas i vilken omfattning bostaden drabbades av branden. Observera att det var möjligt att ange flera svarsalternativ och att summan därför överstiger antalet respondenter.

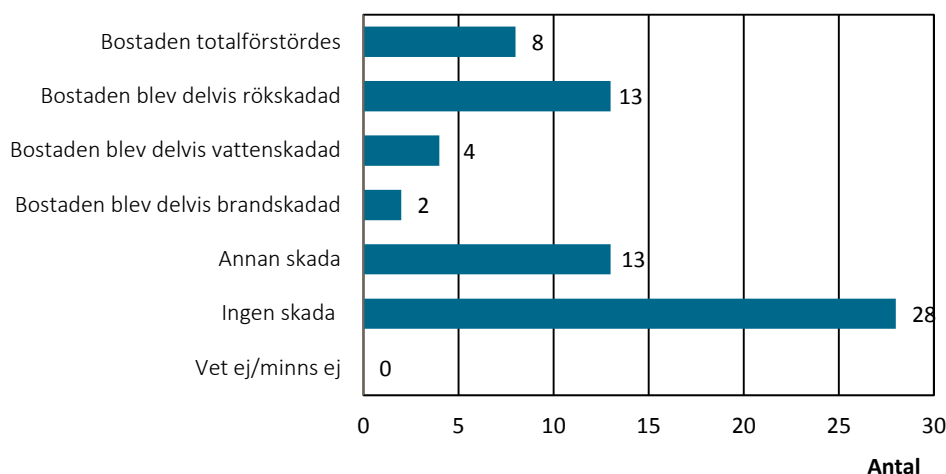

Diagram 1. Brandens omfattning i bostaden efter typ av skada.

28 respondenter svarade att deras bostad inte fick någon skada av branden. 19 har angett att deras bostad blev delvis rök-, vatten eller brandskadad. 13 angav annan skada än de uppräknade. Åtta personer har angett att de fått sina bostäder totalförstörda.

Kommentarer från respondenterna kring omfattningen av skadorna:

- Dörren slogs in eftersom brandmännen inte visste om vi var hemma eller ej. De var ju tvungna att kolla.
- Brandstoft kom in i min lägenhet och stoft från pumparna som gick utanför min lägenhet.
- Jag bor bara 6 meter från branden. Det var ostlig vind denna morgon och det brukar vara västlig. Detta sker nog bara 10 procent om året att det är ostlig vind. Brandmännen sade till mig att om det hade varit västlig vind så hade hela området brunnit upp. Jag kunde gå tillbaka till min lägenhet dagen efter, men på grund av stark röklukt så fick jag sova hos mina grannar. Det var bara att vädra ut allt röklukt under ett par dagar.
- Jag kunde inte under sex hela dygn bo i min lägenhet. Jag hade en rökluftare [rökätare] i min lägenhet under dessa dagar. Sedan fann vi en levande katt i min garderob som hade blivit instäng under dessa dagar i min lägenhet och som hade kissat ner garderoben. Garderoben fick saneras och tvättas ur ordentligt. Det blev dock inga mänskliga skador.

2.3 Vem uppmärksammade branden?

I tabell 3 redovisas vem som uppmärksammade branden inom respektive hushåll.

	Antal
Jag själv	10
Annan vuxen i familjen	7
Barn i familjen	0
Granne/bekant	10
Förbipasserande	3
Räddningstjänsten	1
Polisen	2
Annan	14
Vet ej/minns ej	10
Totalt	57

Tabell 3. Antal personer som uppgett vem som uppmärksammade dem på branden.

17 respondenter svarade att de själva eller annan vuxen i familjen uppmärksammade branden. 13 svarade att det var en granne eller förbipasserande. Fyra svarade att det var polisen och räddningstjänsten. 24 personer svarade att det var någon annan eller att de inte vet eller minns vem som uppmärksammade dem på branden.

Kommentarer från respondenterna om vem som uppmärksammade branden:

- Min mamma och min mormor ringde och väckte mig.
- Brandkåren och sirenerna från brandbilarna väckte mig.
- Några sprang omkring i vårt område och väckte alla i husen. Vem som bankade och väckte mig vet jag inte.
- Jag vakande av att grannens fönsterruta sprack i brandförloppet. Först trodde jag att det var inbrottstjuvar som försökte att ta sig in, men snart märkte jag branden som stod som en eldkvast ut genom det krossade fönstret. Det var där som branden började och det huset som brann ner.
- Mina kollegor ringde och väckte mig. De vet att jag bor i detta område och de hade hört att det brann.
- Min pojkväns syster ringde och väckte. Jag vakande inte förrän runt 06.50 och då var allt igång sedan länge. Jag hade inte vaknat av varken brandlarm eller brandbilar.
- Det var en förbipasserande som skrek att det brinner och sedan exploderade en fönsterruta. Jag tittade ut och det stod eldkvistar ur det exploderade fönstret.
- Jag vaknade av pumpar från brandbilarna och ett läte som inte brukar vara där i normala fall. Jag vakande 06.55 och tittade ut. Utanför stod fyra ambulanser. Jag gick ut för att kolla vad som hände. Jag fattade

inte från allra första början att det brann eller allvaret i det hela. Min brandvarnare hade ju inte gått.

- Frugan och jag drack morgonkaffe runt 05.30. Vi hörde någon som skrek utanför men först brydde vi oss inte om det. Det är alltid en massa ungdomar utanför, så vi trodde att det var några ungdomar som var på väg hem efter någon fest. Vi bestämde oss för att gå ut och försöka få tyst på dem. Vi tittade ut först, men såg inga så vi gick ut. Vi såg att det rök från 2:a våningen i huset mitt emot, bara 50 meter från oss. Plötsligt exploderade fönstret där röken kom ifrån och elden slog ut. Bara 10 sekunder senare kom brandkåren.
- Det var en sophämtare som såg brandröken på avstånd och som snabbt begav sig till Gamla stan. Denna person står sedan och slår på något på vår innergård för att väcka och få uppmärksamhet. Detta väckte mig.
- Jag vakande av rutor som sprack. Först trodde jag att det var inbrott i affären under mig. Jag tittade ut och såg hur det brann, det slog eldkvistar. Jag skrek till en förbipasserande att ringa 112.

2.4 Insatser

2.4.1 Insatser för att larma, varna och rädda andra

I tabell 4 redovisas resultatet på frågan om respondenterna gjorde några insatser för att larma, varna eller rädda andra personer.

	Antal
Ja	17
Nej	32
Vet ej/minns ej	8
Totalt	57

Tabell 4. Antal personer som angett att de gjorde några insatser för att larma, varna eller rädda andra personer.

En majoritet (32 personer) svarade att de inte gjorde några insatser för att larma, varna eller rädda andra personer. Några av kommentarerna är att de inte hann eftersom räddningsinsatsen redan var igång när de kom ut. De som svarade att de gjorde en insats (17 personer) angav oftast att de hade bankat hårt på dörrarna, skrikit eller ringt 112. De har också hjälpt grannar ut, hjälpt brandmännen med att dra fram olika saker och vinkat in brandbilarna. 14 procent svarade att de inte vet eller minns. Respondenter som kom hem senare under branddagen har svarat vet ej/minns ej.

Kommentarer från respondenterna vad de gjorde för insatser för att larma, varna eller rädda andra personer:

-
- Jag larmade 05.50 och sedan var jag med och hjälpte brandmännen att dra fram en kärra, ville avlasta dem lite i deras arbete.
 - Jag räddade min sambo som låg och sov. Jag väckte honom. Jag vaknade själv 05.50 av brandlarmet.
 - Knackade dörr på vår gård och väckte grannarna. Det var ju tidigt på morgonen och alla sov.
 - Jag bad en förbipasserande att ringa 112. Själv sprang jag runt och väckte alla mina grannar. Jag var nog en av de första som vakande.
 - Jag sprang och slog på dörrarna i mitt hus och grannhuset. Jag väckte en granne mitt emot som fortfarande sov. Jag försökte rädda liv och andra hade redan ringt 112. Jag inriktade mig på att få ut mina grannar i huset.

Kommentarer från respondenterna varför de inte gjorde några insatser för att larma, varna och rädda andra personer:

- När jag vaknade och kom ut var allt sedan länge tillbaka igång. Alla i mitt område var redan ute.
- Polisen sade till oss att lämna bostaden bums och alla våra husdjur blev kvar i bostaden. Detta kändes inte alls bra eller roligt. Polisen evakuerade snabbt området.
- Jag hann inte. Det var bara att rädda mitt eget liv och utrymningen pågick redan.
- Någon hade redan ringt SOS eftersom brandbilen kom snabbt.

2.4.2 Insatser för att rädda materiella saker från att förstöras av branden

I diagram 3 visas resultatet på frågan om respondenterna gjorde några insatser för att rädda materiella ting från att förstöras av branden.

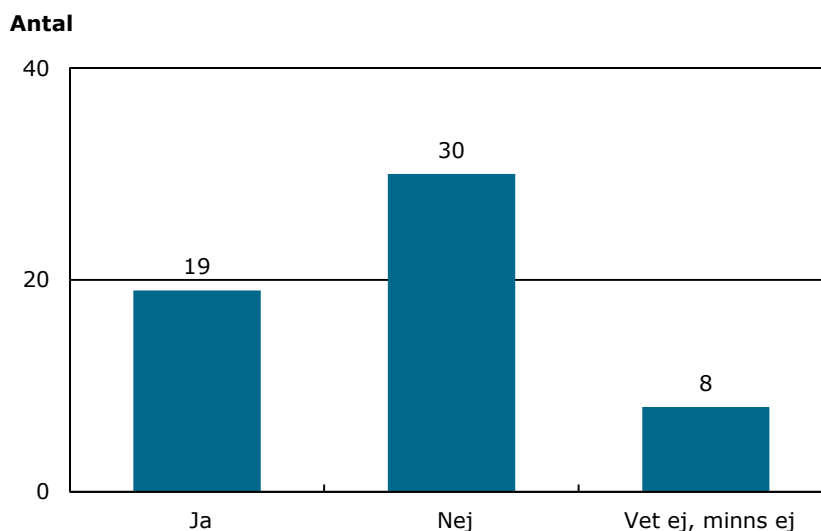

Diagram 3. Antal personer som angett om de gjorde någon insats att rädda materiella saker från att förstöras av branden.

En majoritet av respondenterna (30 personer) svarade att de inte gjorde några insatser för att rädda materiella saker från att förstöras av branden. Några av orsakerna till detta var att utrymningen gick fort och att de därför inte hann ta med sig några saker, och att det i vissa fall gällde att rädda sitt liv och att då ta med saker var inte det primära i denna situation.

De respondenter (19 personer) som svarade att de räddade materiella saker svarade att de tog med sina mobiler, handväskor, datorer, plånböcker och viktiga handlingar.

Respondenter som kom hem senare under branddagen eller inte alls var hemma har svarat att de inte vet ej/minns ej.

Kommentarer från respondenterna om vilka insatser de gjorde för att rädda materiella saker från att förstöras av branden:

- Jag hade behövt min hjärtmedicin och denna glömde jag när vi utrymdes. Fick först inte gå tillbaka för att hämta denna, men tillslut lät de mig hämta den.
- Jag stängde mina ventiler och jag trodde då att detta var sista gången som jag såg min lägenhet innan jag gick ut. Jag tog min väska och gick ut.
- Jag fick strax efteråt gå tillbaka och hämta foton. Från början fick jag inte detta. Vi var ett gäng som stod utanför först och fick inte hämta saker, men sedan fick vi detta.
- Allt gick så snabbt men jag hann få med mig min kamera.
- Min fru tog med sig kreditkort, plånbok och foton men jag glömde min dator.

- Vi började att flytta bilarna som stod illa till för sotelden och saker omkring brandområdet. Jag fick inget med mig från bostaden.
- Jag tog min jacka, min handväska men glömde min dator eftersom det blev så bråttom och lite ”chock”.
- Jag räddade vårt barnbarn.
- Allt var avspärrat och vaktades av poliser så att inga inbrott skulle ske under tiden som branden släcktes och brandmännen fick elden under kontroll. Jag fick tillslut hämta min kundbok för att kunna visa försäkringsbolaget att jag hade kunder de närmaste dagarna och skulle komma att förlora intäkter.

Kommentarer från respondenterna till varför de inte gjorde några insatser för att rädda materiella saker från branden:

- Vi hann inte utan fick lämna kvar våra husdjur och detta kändes absolut inte bra eller roligt.
- Jag fick panik och därför fick jag inte med mig några saker.
- Vi hann inte eftersom vi knackade dörr och när vi kom tillbaka till vår lägenhet så blev vi ombedda att lämna vår lägenhet och vi fick inget med oss. Vi räddade dock liv på andra.
- Jag hade önskat att någon hade sagt till mig att jag borde ta med mig det mest värdefulla eller viktiga saker för mig med mig ut. Denna gång gick ju allt bra.
- Jag hann inte och det fanns inte en tanke på att rädda något eller ta med något i mitt huvud.
- Jag hann inte eftersom jag sprang runt bland grannlägenheterna och väckte folk och såg till att de kom ut. Det spärrades snabbt av och allt utrymdes.

2.5 Tidsuppfattning

2.5.1 Tid mellan larmning och räddningsinsatsen

I tabell 4 visas resultatet av hur lång tid det uppfattades att det tog från det att respondenten blivit uppmärksammat om branden till dess att räddningstjänst påbörjat insatsen.

	Antal
Redan påbörjat	26
0-10 min	7
11-20 min	4
21-30 min	1
Mer än 30 min	0
Vet ej/minns ej	19
Totalt	57

Tabell 4: Andel personer som angett hur lång tid de uppfattar att det tog från att de blev uppmärksammade om branden till dess att räddningstjänsten påbörjade insatsen.

För majoriteten av respondenterna (26 personer) var räddningsinsatsen redan påbörjad när de vaknade. Sju personer angav 1-10 minuter och 4 personer angav 11-20 minuter. 19 personer har angett vet ej/minns ej. Observera att respondenter som kom hem senare under branddagen inte kunde ge någon tidsuppfattning.

Kommentarer från respondenterna om hur de upplevde tid mellan larmning och räddningsinsats:

- Det tog 1 h innan räddningstjänsten var inne i vår lägenhet.
- Det känns alltid som en oändlighet när man står och väntar i en sådan situation.
- Jag sprang runt och bankade på dörrar men inom 5 minuter tror jag.
- Kändes som det tog en väldigt lång tid, men sådan är väl känslan i sådana situationer?
- Det gick snabbt, jag mötte en brandman i trappan när jag var på väg ut.
- Jag var inte själv hemma, men jag hörde av de andra att de var snabbt på plats. Inte ens 5 minuter efter att larmet gått.

2.6 Utrymning

2.6.1 Utrymdes bostaden?

I tabell 5 visas svaren på frågan om respondenterna behövde utrymma sin bostad.

	Antal
Ja	55
Nej	1
Vet inte/Minns inte	1
Totalt	57

Tabell 5: Antal respondenter som behövde utrymma sin bostad

En majoritet (55 personer) av respondenterna svarade att de behövde utrymma sin bostad.

Kommentarer från respondenterna om de behövde utrymma sin bostad:

- Vi fick inte vara kvar på grund av spridningsrisken.
- Polisen gav oss order att lämna lägenheten.
- Först inte men sedan kom ett beslut på att vi måste utrymma lägenheten.
- Ja, det brann ju under min lägenhet.
- Ja, det brann ju bara 50 meter ifrån oss.

2.6.2 Upplevelsen av utrymningen

I diagram 4 visas svaren av respondenternas upplevelse av utrymningen

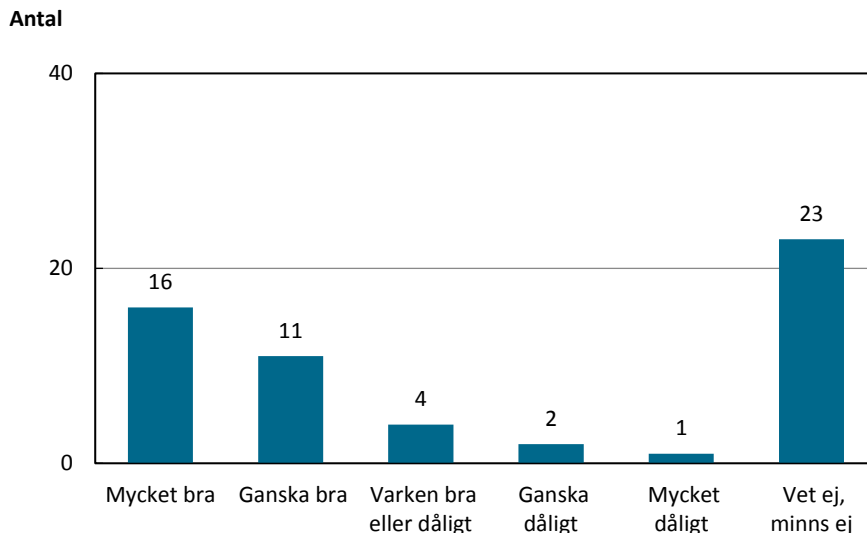

Diagram 4. Andel personer som angett hur de upplevde utrymningen.

En majoritet av de tillfrågade, 27 personer, svarade att de upplevde utrymningen som mycket bra eller ganska bra. Fyra personer angav varken bra eller dåligt. Endast tre personer svarade att de upplevde utrymningen som ganska dålig eller mycket dålig. 23 personer svarade att de inte vet eller minns: en av orsakerna var att respondenterna inte var hemma när branden utbröt, eller att de kom hem senare under morgonen.¹

Kommentarer från respondenterna om deras upplevelse av utrymningen:

- Polisen sade att vi måste lämna bostaden och vi meddelade polisen att vi hade lämnat vår lägenhet. De verkar dock som att de inte hade någon större ordning eller riktig kontroll över vem som hade lämnat sin lägenhet. Tyvärr låste jag ytterdörren så denna var de tvungna att bryta upp när de kollade att lägenheten var tom. Mina grannar väckte alla på vår gård.
- Jag minns inte mycket från denna [utrymningen] eftersom jag var i chock.
- Jag var ute när brandkåren kom. Grannarna gjorde ett jädrans jobb tillsammans. Vi gjorde ett jobb innan räddningstjänsten var på plats. Vilket samarbete det var mellan oss grannar. Jag tycker dock att de inte utrymde tillräckligt snabbt eller spärrade av gatorna eller området tillräckligt snabbt.
- Det var avspärrat och det är väldigt trångt där vi bor. Spridningsrisken var stor men vinden låg på från rätt håll för vår del. Jag var lugn men dumt nog så låste jag ytterdörren när vi lämnade bostaden. Denna var

¹ Två personer hade angett "helt ok", vilket inte var ett svarsalternativ. Dessa redovisas under kategorin "ganska bra".

sedan uppbruten eftersom brandmännen letade efter kvarvarande personer i lägenheterna.

- Alla hjälpte alla. Brandmännen tog bort oss från branden och spärrade av. De var noga att se till att alla var utrymda.
- Det var kaotiskt. Vi var ute före räddningstjänsten var på plats och väckte grannarna. Vi mötte brandmän i trapphuset när de hade börjat att utrymma. Svår fråga att svara på, men vi var ju oskadda och vi tog oss ut på egen hand och vi hade ju redan utrymt vårt hus.
- Det var effektivt. Kommunikationen var bra och så var även samarbetet mellan polis och brandkår. Det gavs klara besked och besked om var vi skulle samlas. Vi fick snabbt svar och besked om vad vi skulle göra och om vår samlingsplats.
- Det gavs ingen information alls. Vi fick själva ta oss dit vi skulle och ta reda på egen information. Det gavs ingen information om vad som gällde.
- De som kom för att utrymma var tydliga och lugna. Hon som kom för att utrymma utrymde vår lägenhet och hon gick sedan snabbt vidare till nästa. Jag gick därefter ut ur min lägenhet.
- Polisen som utrymde sade att vi skulle återsamlas på hotellet klockan 11 och att vi skulle packa ihop våra mest värdefulla ägodelar och lämna lägenheten.
- Alla resurser var insatta. Alla länets brandkårer var på plats. Det var rörligt efteråt på samlingsplatsen på hotellet.
- De fick snabbt ut alla och rensade snabbt upp. De stängde av och avspärrade snabbt. Vi fick bege oss ut på gatan och samlas på en parkeringsplats. När alla hus var genomgångna spärrades allt av så brandmännen kunde arbeta ostört. De ville ju inte ha ”några i morgonrockar” springande omkring sig.
- Grannen väckte mig och jag tog mig ut på egen hand. Jag hade behövt mera hjälp och stöd eftersom jag var i chock.
- Alla grannar hjälptes åt och gjorde ett kanonjobb tillsammans.

2.6.3 Hjälp i samband med utrymningen

I tabell 6 visas resultatet på frågan om respondenterna fick någon hjälp vid samband med utrymningen

	Antal
Ja	8
Nej	38
Vet inte/minns ej	11
Totalt	57

Tabell 6: visar om respondenterna fick hjälp med utrymningen.

En majoritet (38 personer) av de tillfrågade svarade att de inte fick någon hjälp med utrymningen. En av orsakerna var att de klarade sig ut själva. De åtta personer som svarade att de fick hjälp med utrymningen svarade att de fick hjälp av grannar.

Kommentarer från respondenterna som fick hjälp vid utrymningen:

- Grannarna hjälptes åt med utrymningen.
- Ja, vi blev också påmind av evakueringspersonalen om att ta med oss det viktigaste vi har eftersom ingen visste hur branden skulle utvecklas eller om vi skulle få komma hem igen.
- [Fick hjälp] av min sambo och alla grannar hjälptes åt att utrymma och att räkna in alla så att alla var ute.

Kommentarer från respondenterna som inte fick någon hjälp vid utrymningen:

- Ingen utrymde min lägenhet.
- Nej, men information om att vi skulle samlas på stadshotellet.
- Nej, men brandmännen gick dock genom vår lägenhet.
- Nej, men det rådde en förvirring.
- Nej, det behövdes inte. Vi blev tillsagda att lämna lägenheten och allt gick lugnt tillväga.
- Jag hade inte bråttom ut eftersom det brann en bit ifrån mig. Kunde ta mig ut själv i lugn och ro.

2.7 Omhändertagandet

2.7.1 Omhändertagandet efter utrymningen

I diagram 5 visas hur respondenterna upplevde omhändertagandet efter utrymningen.

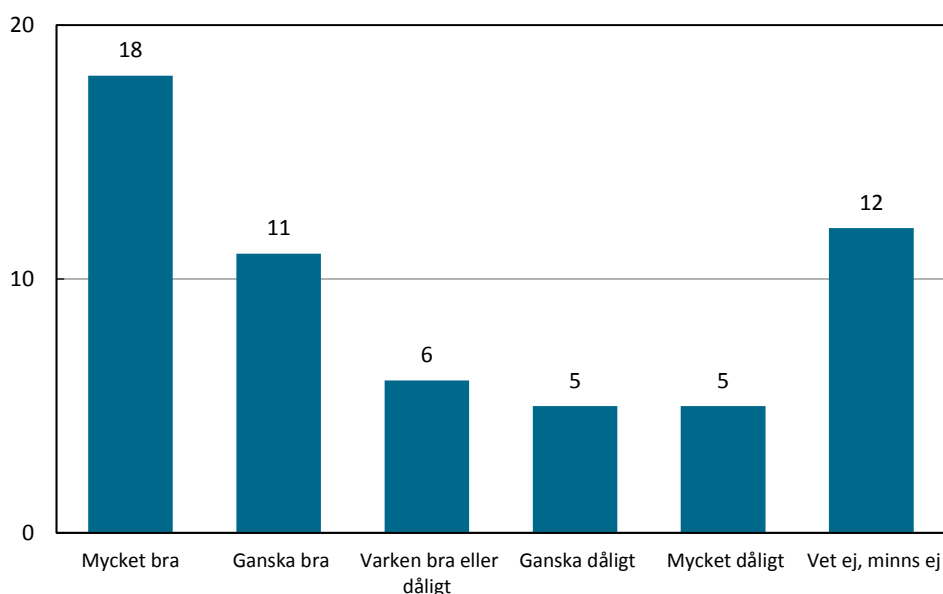

Diagram 5. Antal personer som angett hur de upplevde omhändertagandet efter utrymningen.

En majoritet av respondenterna (29 personer) svarade att de upplevde omhändertagandet efter utrymningen som mycket bra eller ganska bra. Sex personer upplevde det som varken bra eller dåligt, medan 10 personer upplevde det som ganska dåligt eller mycket dåligt. 12 personer svarade att de inte vet eller minns.²

Kommentarer från respondenterna om deras upplevelse av omhändertagandet efter utrymningen:

- Saker kunde ha gjorts bättre. Informationen kunde ha varit mycket bättre. Vi var alla olika drabbade men alla fick samma information. Vi värst drabbade hade behövt en egen information och inte höra den allmänna. Jag bryr mig inte om hur man gör eller ska göra för att få ner inbrotten i staden eller att glassen smälter i frysen. Jag har ju förlorat allt. Jag tog inte in alla information denna morgon, eftersom jag var i chock.
- Min kompis var skärrad och chockad. Hon förstod först inte vad som hade hänt. Varför gick inte brandlarmet [lägenhetens brandvarnare]? Varför hade inte alla brandlarm gått? Kommunansvarig svarade inte på de värst drabbades frågor utan drog bara det allmänna för alla. Det var mer sakliga frågor som togs upp, men de hårdast drabbade fick inga svar på sina frågor. De borde ha delats upp i olika grupper med olika information för olika hårt drabbade. Alla ska också få en möjlighet att

² Sex personer ville svara "helt ok" eller "sådär", vilket inte ingick som svarsalternativ. Dessa redovisas under "ganska bra" samt "varken bra eller dåligt".

ställa frågor och få svar på sina frågor. Kommunen tog ingen hänsyn till de hårdast drabbade.

- Det var förvirrat och rörigt. Kommunen hade ingen handlingsberedskap. Detta var väldigt dåligt. Räddningstjänsten hade däremot en handlingsplan och en beredskap, detta var ett stort plus.
- Det var luddigt under hela morgonen. Vi fick fråga oss fram på egen hand. Vi fick själva leta efter information. Den polis som vi skulle söka upp stod inte ens där vi hade blivit tillsagda att gå, utan den [polisen] fick vi leta upp själva.
- Bra information. Bra information över vad som hände och skedde. Det var ett möte med kommunchef och brandchef med mera. Där fick vi bland annat information om brandens förlopp och utveckling.
- Ingen uppföljning från kommunen, fastän vi bor granne med det nerbrunna huset och bara 5 meter från brandplatsen. Vi är ju vittnen och ingen har frågat oss vad vi har hört eller sett. Ingen.
- Jag var i lite chocktillstånd. Blev illa berörd när jag såg hur det såg ut här och brandens framfart. Det var inget panikartat eller så. Det tog dock tid för inskrivning på hotellet.
- Kommunalrådet skojade ibland och hade ingen känsla. Kommunen tog bort sprinklers och direktlarm till brandkåren på grund av besparing. Hade detta funnits hade nog branden inte fått sådant fäste som den nu fick.
- Det var rörigt på hotellet. Vi fick kaffe men inget annat. Vid 11-tiden fick vi en fralla. Maten fick vi fixa på egen hand. Detta var väldigt dåligt. Det var ju tidig morgon och man vill ju ha frukost.
- Det var bra information. Det som var mindre bra var att de sade att vi kunde gå tillbaka samma kväll och sova i vår lägenhet. Vi bor 50 meter från branden och vår lägenhet var rökfylld och det brann ju fortfarande på utsidan. Inte vill jag sova när det brinner.
- Jag var i chock och hade mist en fin vän i branden. Jag hade behövt mera stöd och hjälp men fick ingen. Jag fick bara skriva på papper att jag var där, fick ett armband runt armen och sedan gå hem. Jag hade ingen lägenhet att gå hem till utan gick hem till mina föräldrar. Jag tycker att det skulle ha varit mera stöd och hjälp till oss som förlorat allt och som var i chock.
- Det gick lugnt tillväga. Vi fick svar på alla våra frågor. Det var tuffa omständigheter för brandkåren. Det var ingen hysteri med tanke på dessa omständigheter. Alla visste vad alla skulle göra, vi som var drabbade och brandkåren.
- Vi fick känslan av att vi mest var i vägen. Vi som hade förlorat allt borde ha fått bättre stöd och hjälp.
- Vi blev hänvisade till torget där en polis tog våra uppgifter och namn samt att vi fick armband. De hade ordning och reda på allt. Men någonstans klickade det inte till i kommunikationen. Varför var de tvungna att bryta upp vår dörr? Vi hade ju sagt till att vi hade lämnat lägenheten och meddelat våra namn och personnummer till polisen. Det var väl väldigt onödigt att bryta upp dörrarna?

2.8 Förväntad hjälp

2.8.1 Förväntad hjälp av räddningstjänsten

I diagram 6 visas resultatet på frågan om respondenterna fick den hjälp de förväntade sig från räddningstjänsten.

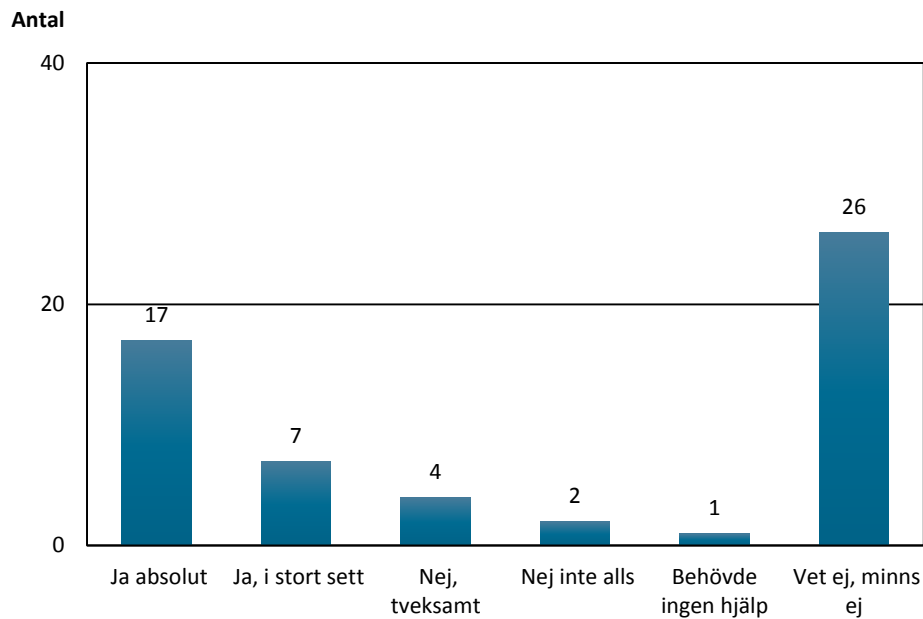

Diagram 6. Antal personer som har angett huruvida de fick den hjälp som de hade förväntat sig från räddningstjänsten.

24 personer ansåg att de fick den förväntade hjälpen eller i stort sett fick den förväntade hjälpen av räddningstjänsten. Sex respondenter ansåg att de inte alls fått den hjälp de förväntade sig eller att det var tveksamt. 27 procent av respondenterna ansåg att de inte visste, mindes om de fått den förväntade hjälpen eller att de inte behövde hjälpen av räddningstjänsten. Några av orsakerna till detta var att de inte var hemma vid brandens start, respondenterna hade inga förväntningar eller att de inte hade någon större kontakt med räddningstjänsten.

Kommentarer från respondenterna om de fick förväntad hjälp från räddningstjänsten:

- De var jätteduktiga och trevliga. Det var uruselt från kommunens sida och uruselt hjälp från kommunen.
- Jag tycker dock att de kunde ha låtit mig få gå tillbaka och hämta saker från min lägenhet. Det var ju ändå ett helt hus mellan mitt och branden.
- De var tillmötesgående och trevliga.
- Räddningstjänst hade fullt sjå med branden.
- De gjorde ett fantastiskt jobb. 21 brandkårer i länet, alla var på plats. Utan deras jobb, och att de kunde begränsa [branden] till bara en fastighet, vet man inte hur det hade gått. Husen står tätt och kloss mot varandra samt det är korta avstånd mellan husen.
- Det var information hela tiden. Frågade man något så fick man ett svar. Många var väldigt oroliga men de fick hela tiden information. Det var bra information. Det negativa var att det hade varit mycket bättre om de haft sirenerna på. Det var mycket folk och det bor en massa folk i omgivningen. Jag tror att folk hade vaknat snabbare om sirenerna hade stått på. Det är ju trots allt trähus.
- Jag tycker det var luddigt och informationen fick man själv söka efter.
- Först fick jag besked om att min lägenhet var rökskadad och sedan inte. När vi skulle inspektera våra lägenheter, om det gick att sova i dessa, följde personer med för att inspektera. Den som var med oss stannade utanför och vi fick själva gå in och inspektera och ta ett beslut om vi kunde sova där. Han följde inte ens med upp utan väntade utanför! Lägenheten var rökfylld och när vi kom åter frågade han bara om det gick att sova där och hur den såg ut.
- Brandmännen hjälpte mig när jag hamnade i panik och de tog väl hand om mig.
- Det är svårt att svara på. Informationen var knapphändig. Likaså var det lika information till alla fastän vi hade drabbats på olika sätt och olika mycket. Det lilla man visste om branden borde de ha berättat för oss och delgett oss information. Vi hade behövt mera information.
- Jag hamnade i chock och fattade inte riktigt vad som hände omkring mig. Jag fick klara mig själv.
- Jag hade inga förväntningar på att de skulle kunna släcka denna brand alls. Jag trodde att branden skulle sprida sig ända ner till ån. De dränkte 2:a våningen på ett hus med enormt mycket vatten.
- Det fanns hela tiden någon att ta kontakt med och få svar på sina frågor.

2.9 Räddningspersonalen

2.9.1 Bemötande från räddningspersonalen

I diagram 7 visas resultatet på frågan över hur respondenterna upplevde bemötandet från räddningstjänsten.

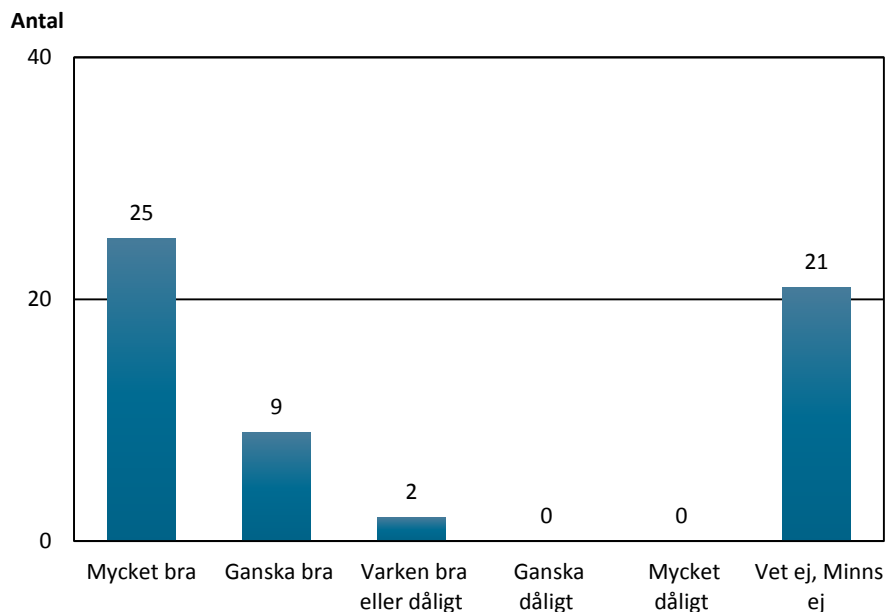

Diagram 7. Antal personer som har angett hur de upplevde bemötandet från räddningstjänsten.

En majoritet av respondenterna (34 personer) upplevde bemötandet från räddningstjänsten som mycket bra eller ganska bra. Två personer ansåg varken bra eller dåligt. 21 personer svarade att de inte vet eller minns. En av orsakerna var att de ansåg att räddningstjänsten hade viktigare saker för sig, det vill säga släcka branden än att bemöta respondenterna eller att respondenterna inte kom hem förrän senare.

Kommentarer från respondenterna om hur de upplevde bemötandet från räddningstjänsten:

- De var lugna och tog detta seriöst. De berättade för mig att det inte alls såg bra ut och informerade hela tiden.
- Ställde man frågor så svarade de hela tiden fastän de hade fullt upp med elden.
- De tog hand om oss och kollade att ingen var kvar i husen.
- De var trevliga och jag vill bara ge dem en massa beröm.
- Brandmännen följde till och med upp [till vår lägenhet] för att vi skulle få möjlighet att rädda våra katter.
- Räddningstjänsten släckte branden och hade inte tid med mig.
- De var tillmötesgående och bad mig till och med att inte titta när de bar ut den döda.
- Uppföljningen dagen efter var bra. Brandmästaren var med och man fick ställa frågor. Han svarade på alla frågor.

- De var öppna och tillmötesgående. De svarade lugnt på frågor och lugnade ner folk omkring sig. Alla brandmän som var här fungerade bra tillsammans.
- Det saknades information och det gavs heller ingen information.
- De såg en och de gav möjligheter att ställa frågor samt de svarade fastän de hade fullt upp.
- De var inte där för att svara på våra frågor utan för att släcka branden. Hade därför nästan inget med dem att göra.

2.9.2 Släckning av branden

I tabell 7 visas resultatet på frågan om respondenterna ansåg att räddningstjänsten lyckades släcka branden på ett bra sätt.

	Antal
Ja, absolut	47
Ja, i stort sett	7
Nej, tveksamt	0
Nej inte alls	0
Vet ej / minns ej	3
Totalt	57

Tabell 7. Antal personer som ansåg att räddningstjänsten lyckades släcka branden på ett bra sätt.

En majoritet (47 personer) av de tillfrågade ansåg att räddningstjänsten absolut eller i stort sett lyckades släcka branden på ett bra sätt. Tre personer svarade att de inte visste eller mindes om räddningstjänsten lyckades släcka branden på ett bra sätt.

Kommentarer från respondenterna som ansåg att räddningstjänsten lyckades släcka branden på ett bra sätt:

- Det kunde ha gått mycket värre. Det är ju gamla hopbyggda gårdar som är ombyggda och tillbyggda lite hur som helst. Seklers sågspån och damm. Brandskyddet är dåligt.
- Brandmännen gjorde ett fantastiskt jobb och de räddade hela trästaden.
- De tog beslutet att rädda gamla staden istället för att bara lägga energi på huset som brann. Detta räddade Gamla stan och de räddade byggnader.
- Brister i utrustningen. Kompressorn från ån fungerade inte och fick bytas ut. Detta tog tid och fördröjde insatsen. De drog slangar från ån för att bomba huset med vatten. De räddade andra hus med bombningen av vatten. Allt detta tog längre tid än vad vi hade förväntat oss. Sprinklersystemet, fungerade detta?

- Det var 21 brandkårer på plats och de gjorde ett jättejobb. Beröm till dessa och de kunde inte ha gjort det bättre.
- Jag är ingen fackman men med tanke på husens ålder och träbyggnad så gjorde de ett jättejobb som begränsade branden och räddade så många hus.
- Det kunde ha brunnit ner allt. I början sade de att de inte hade någon kontroll på branden. Jag trodde att jag hade sett min lägenhet för sista gången. Sedan fick de kontroll över branden.
- De gjorde ett fantastiskt jobb.
- Tänk, de lyckades rädda hela gamla staden.
- De kunde inte ha gjort detta bättre. Tror det var minst 120 man på plats och de samordnade arbetet perfekt. Vissa har väl aldrig varit här förut men detta märktes inte. De var så samordnade och arbetade så bra tillsammans. Alla visste vad alla skulle göra.

2.9.3 Begränsning av skador

I tabell 8 visas resultatet på frågan om respondenterna ansåg att räddningstjänsten klarade av att begränsa skadorna.

	Antal
Ja absolut	53
Ja, i stort sett	1
Nej, tveksamt	0
Nej, inte alls	0
Vet ej / minns ej	3
Totalt	57

Tabell 8. Antal personer som ansåg att räddningstjänsten klarade av att begränsa skadorna av branden på ett bra sätt.

En majoritet (54 personer) av de tillfrågade ansåg att räddningstjänsten absolut eller i stort sett klarade av att begränsa skadorna av branden på ett bra sätt. Tre personer svarade att de inte visste eller mindes om räddningstjänsten klarade av att begränsa skadorna. En av orsakerna var att de hade svårt att bedöma detta.

Kommentarer från respondenterna som ansåg att räddningstjänsten lyckades begränsa skadorna av branden på ett bra sätt:

- Jag kan väl inte bedöma det egentligen, men med tanke på byggnationen med hopbyggda gårdar med dåligt brandskydd mellan hus och gårdar så har de klarat det bra.
- Jag förstår att de lät huset brinna ner för att kunna rädda resten av husen.
- Tänk det kunde ha gått värre och husen står verkligen tätt. Även om min lägenhet brann upp så räddade de resten av husen och staden. Husen står så tätt och det kunde verkligen ha gått mycket värre.
- Hela området kunde ha brunnit ner och med tanke på husens ålder och träbyggnation, så gjorde de ett bra jobb.
- 400 år gamla trähus. De brinner bra.
- De tog rätt beslut. De hade kort tid på sig att ta beslut om vad som skulle räddas. De räddade gamla staden. Snabba beslut med tanke på hur gamla hus som står här och hur trångt det är. De gjorde rätt beslut som räddade gamla staden.
- Det var riskfyllda förhållanden och det är en gammal trästad. De lyckades begränsa till att en fastighet brann ner.
- Båda sidorna klarade sig [fastigheterna omkring brandhärden]. Fantastiskt! De klarade att begränsa branden bra. Jag fattar inte hur de kunde genomföra detta och rädda husen. Ett otroligt jobb!
- Ett hus brann ner och några vattenskadades, men resten klarade sig. Tänk nästan alla överlevde också med tanke på att det var söndagsmorgon, tidig morgon och många sov fortfarande. De fick ut alla utom den stackars flickan som omkom.

2.10 Information

2.10.1 Information om aktörer

I tabell 9 visas svaren på frågan om respondenterna fick information om vilka aktörer de kunde kontakta efter branden.

	Antal
Ja	46
Delvis	2
Nej,	5
Vet ej, minns ej	4
Totalt	57

Tabell 9: Antal personer som angett att de fick information om vilka aktörer (t.ex. POSOM-grupp, räddningstjänst, försäkringsbolag) de kunde kontakta efter branden för att få hjälp och stöd

En majoritet (46 personer) av respondenterna svarade att de fick information om vilka aktörer de kunde kontakta efter branden för att få hjälp och stöd. Två personer ansåg att de delvis fick information. Fem personer svarade att de inte ansåg att de fick någon information. Fem personer av de tillfrågade svarade att de inte vet. Orsaker till att respondenterna inte vet om de fick information var att de kom hem senare efter informationen.

Kommentarer från respondenterna om de fick information om vilka aktörer de kunde kontakta efter branden:

- Vårt försäkringsbolag nämndes aldrig och vi fick ingen information om vart vi skulle vända oss. Insatsledningen var bara öppen under ett par timmar och vi kunde inte kontakta vårt försäkringsbolag.
- Information på stadshotellet. Alla var närvarande och bra information gavs. Försäkringsbolagen var snabbt på plats och gav bra information. Alla fick ställa frågor. Det var information på nolltid.
- Den var dålig och vi fick ingen riktig information. Vart skulle jag vända mig? Detta fick jag ta tag i själv och lösa bäst själv.
- Jag är lite kritisk till att kommunen trodde att vi kunde gå tillbaka redan samma natt och sova i vår lägenhet. Det brann ju fortfarande och vi bor bara 50 meter från branden. Där varken ville vi sova eller vågade sova. Branden var ju inte släckt och där skulle vi sova. Vi sov borta i 10 dagar i vår sommarstuga.
- Försäkringsbolagen var på plats och gav information.

2.10.2 Kontaktade aktörer

Tabell 10 visar resultatet på frågan om respondenterna har haft kontakt med någon aktör efter branden.

	Antal
Ja	28
Nej	29
Vet ej/minns ej	0
Totalt	57

Tabell 10. Antal personer som angett att de varit i kontakt med någon aktör (t.ex. POSOM-grupp, räddningstjänst, försäkringsbolag) efter branden.

28 personer svarade att de hade varit i kontakt med någon aktör medan 29 personer svarade att de inte hade varit det.

I tabell 11 visas vilka aktörer respondenterna varit i kontakt med efter branden. Dessa svar baserar sig på de som angivit att de varit i kontakt med någon aktör efter branden.

	Antal
POSOM-grupp	1
Räddningstjänsten	3
Sjukvården	1
Polis	2
Försäkringsbolag	28
Annan aktör	4
Vet ej/minns ej	0
Totalt	39

Tabell 11. Antal personer som angett vilka aktörer de haft kontakt med efter branden.

Observera att här fanns det möjlighet att svara på flera alternativ. Av de 28 respondenter som har varit i kontakt med någon aktör har samtliga varit det med sitt försäkringsbolag. Annan aktör som angavs var bland annat saneringsföretag och fasadpaneliföretag/byggfirmor.

2.11 Försäkringar

2.11.1 Hemförsäkring vid brandtillfället

Tabell 12 visar resultatet på frågan om respondenterna hade någon hemförsäkring vid brandtillfället.

	Antal
Ja	55
Nej	2
Vet ej/minns ej	0
Totalt	57

Tabell 12. Antal personer som angett att de hade hemförsäkring vid brandtillfället.

55 respondenter svarade att de hade hemförsäkring vid brandtillfället. De som inte hade någon hemförsäkring, men har numera skaffat sig detta.

2.11.2 Kontakt med försäkringsbolaget

Tabell 13 visar antal personer som angett att de varit i kontakt med sitt försäkringsbolag efter branden.

	Antal
Ja	28
Nej	29
Vet ej/minns ej	0
Totalt	57

Tabell 13. Antal personer som angett att de varit i kontakt med sitt försäkringsbolag efter branden.

28 respondenter har varit i kontakt med sitt försäkringsbolag och 29 respondenter har det inte.

2.11.3 Hjälp från försäkringsbolaget

I tabell 14 visas resultatet på frågan om respondenter som var i kontakt med sitt försäkringsbolag också har fått hjälp från försäkringsbolaget.

	Antal
Ja	16
Nej	7
Vet ej, minns ej	4
Totalt	28

Tabell 14. Antal personer uppgett att de har fått hjälp från sitt försäkringsbolag.

En majoritet (16 personer) av de som varit i kontakt med sitt försäkringsbolag ansåg att de också har fått hjälp. Sju av de tillfrågade ansåg att de inte fått hjälp. Flera respondenter svarade att de har anmält skada till försäkringsbolaget, men att det senare visade sig att de inte ansåg sig behöva någon hjälp.³

Kommentarer från respondenterna om vilken hjälp de fick från försäkringsbolagen:

- Hjälp med lösöre som blev skadat under branden.

³ En respondent har svarat ”nja” på frågan vilket inte var ett svaralternativ.

- Pengar till mat [på restaurang/hotell/snabbmat] eftersom strömmen stängdes av och vi kunde inte laga någon mat.
- De stöttade från allra första början och håller ännu kontakt med mig.
- Fått hjälp av försäkringsbolaget att upprätta tydliga dokument över vad som fanns i lägenheten och fått hjälp att lista dessa dokument. Det har känts tryggt att ha med dem att göra. Fått ekonomisk hjälp.
- Jag har fått hjälp med samtal, träffar och att få träffa någon att prata med.
- De har hela tiden varit så bemötande och tillmötesgående. Har fått ekonomisk hjälp och haft någon att prata med eller vända mig till.

Några respondenter har svarat att de inte vet om de har fått någon hjälp av sitt försäkringsbolag. Några respondenter har svarat att de fortfarande håller på att förhandla med sitt försäkringsbolag

Kommentarer från respondenterna om de inte fått någon hjälp från försäkringsbolagen:

- Min egen hemförsäkring skötte detta bra och vi fick ersättning för bland annat hotellkostnader. Jag hyr ut en lokal och där var försäkringen mycket sämre. Det måste till rengöring och takpannorna måste rengöras. Fasaden måste tvättas och målas om. Vill ingen måla om dessa hus? Försäkringsbolaget undviker detta. Jag fick byta luftfilter själv, men har inte fått någon ersättning för det.
- Nja, vi bor fortfarande i bara två rum eftersom resten är vattenskadat. Försäkringsbolaget är trevliga när man ringer men inget händer. Inget är klart med dem ännu. Den uppbrutna dörren och andra saker har vi fått fixa med själva. Vi har tvättat rökskadade lakan och vädrat ut röken men inget har vi fått ersättning för. Ingenting händer och ingen ersättning. Vi hade en snickare som har varit här då och då. Branden skedde ju den 16:e augusti och det är november nu! Det har varit älgjakt och allt står stilla.
- Det kändes absolut inte bra. Det är mycket om och men. De skyller på fastighetsägaren och att det är hans ansvar. Fastighetsägaren skyller på försäkringsbolaget. Vi hade under en längre tid inget lås på vår dörr, under 1 månads tid faktiskt. Under denna tid bråkade de om vem som skulle fixa låset. Det kom ett förslag om att sätta ett hänglås på utsidan av dörren, men då kunde vi ju bli inlåsta! Tänk ett hänglås på utsidan när man sover?! Ingenting stämde med informationen som gavs på hotellet. Vi kunde knappt lämna vår bostad, den var ju inte ens låst.

2.12 Brandskydd

2.12.1 Tillgång till brandskydd eller släckredskap i bostaden

I diagram 8 visas resultatet över huruvida respondenterna hade något brandskydd eller släckredskap i bostaden eller i direkt anslutning till bostaden. Observera att flera svarsalternativ är möjliga.

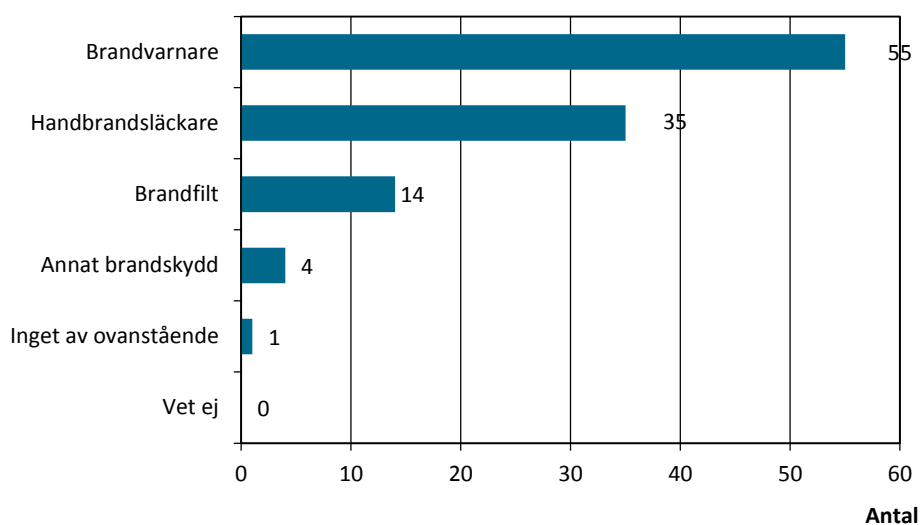

Diagram 8. Antalet brandskydd eller släckredskap i bostaden eller i direkt anslutning till den.

Nästan alla respondenter (55 personer) hade en brandvarnare, 35 personer svarade att de hade en handbrandsläckare och 14 personer att de hade en brandfilt. Fem personer svarade att de hade annat brandskydd som till exempel direktkopplat brandlarm eller vatten.

2.12.2 Hur ofta brandvarnare kontrolleras

I tabell 15 visas resultatet på frågan hur ofta respondenterna kontrollerar att brandvarnaren fungerar.

	Antal
Minst en gång i månaden	7
Minst en gång i kvartalet	13
Minst en gång per år	4
Mer sällan än en gång per år	2
Vid andra tillfällen	18
Brukar inte testa att den fungerar	8
Vet ej	3
Totalt	55

Tabell 15. Antal personer som angett hur ofta de kontrollerar sin brandvarnare.

24 respondenter svarade att de prövar sin brandvarnare minst en gång i månaden, en gång i kvartalet eller minst en gång per år. 20 personer svarade att de prövar sin brandvarnare mer sällan än en gång per år eller vid andra tillfällen: exempel på detta var vid matlagning eller när grannen lagar mat. Åtta personer svarade att de aldrig brukar testa att brandvarnaren fungerar. Tre personer svarade att de inte vet, eftersom de inte hann testa den innan bostaden brann ner, eller att de ansåg att den inte testas på grund av att brandvarnaren är direktkopplad till räddningstjänst/larmlarmbolag.

Kommentarer från respondenterna om hur ofta de kontrollerar sin brandvarnare:

- Testade den nyligen när jag stekte bacon.
- Ett direktkopplat brandlarm behöver inte testas.
- Hyresvärden kontrollerar den titt som tätt.
- Den piper när den måste få nytt batteri samt när jag steker mat.
- Ofta, minst en gång i veckan. Hyresvärden blev nog skraj efter branden och installerade ett direktlarm till brandkåren med kameror samt att huset nu är inbrottsskyddat.
- Så fort brandlarmet blinkar eller då den ger ljud ifrån sig. Jag testar den även då och då i veckan. Byte av handbrandssläckare sker när den signalerar [!] för påfyllning. Handbrandssläckaren skulle liksom inte ha räckt till vid denna brand.
- Jag trodde att jag hade en direktkopplad brandvarnare så jag testade den inte, men det visades sig att det var den inte. Har levt i falsk trygghet.
- Jag har en central som går direkt till brandkåren så denna kollar jag aldrig själv. Sedan satt det en i trapphuset som tjöt bara någon lagade mat i huset. Den var inte central.
- Jag bytte senast för tre veckor sedan. Då var batteriet slut. Mina barnbarn brukar hjälpa mig med detta. Jag har det så bra.

2.12.3 Förändringar i bostadens brandskydd efter branden i Eksjö

I tabell 16 visas resultatet på frågan om respondenterna har gjort några förändringar i sitt brandskydd sedan branden i Eksjö.

	Antal
Ja	12
Nej	45
Vet ej, minns ej	0
Totalt	57

Tabell 16. Förändringar i bostadens brandskydd efter branden i Eksjö.

12 personer svarade att de har gjort förändringar som direktkopplat larm, seriekopplade brandlarm och mobila larm. 45 av respondenterna svarade att de inte har gjort några brandskyddsförändringar i sin bostad sedan branden.

Kommentarer från respondenterna om förändringar i sin bostads brandskydd efter branden i Eksjö:

- Kanske, jag har köpt flera brandvarnare och har en mer känslig näsa för brandlukt. Jag har även fått en annan känsla för eld och brandlukt.
- Hyresvärden har satt in ett automatlarm samt ett inbrottsskydd.
- Tror att ägarna och kommunen fått upp ögonen mer för dessa byggnader efter branden. De har nog förstått att dessa byggnader måste skyddas bättre. De är betydelsefulla och måste bevaras. Direktlarm är numera inkopplat.
- Har köpt seriekopplade brandvarnare. Den ena sitter i en lägenhet och den andra i trapphuset. Det vore ju bra om sprinklern fungerade också! Den fungerade inte under branden.
- Jag drar ur laddaren ur vägguttaget. Jag hade väldigt svårt i början med levande ljus och klarade inte av att ha levande ljus. Nu går det dock lättare. Branden blev en varningsklocka för mig.
- I början kunde vi inte elda i vår kamin eftersom det påminde oss negativt om branden. Nu kan vi elda i vår kamin, men det tog ett tag innan vi vågade. Vi har blivit mer vaksamma mot eld.

2.13 Information om att förebygga brand i bostad/agera vid brand i bostad

2.13.1 Informationen anpassad till Eksjö kulturhistoriska bebyggelse

I tabell 16 visas resultatet över om respondenterna innan branden hade fått någon information om hur de kunde förebygga en brand i sin bostad samt hur de skulle agera i händelse av en brand i sin bostad.

	Antal
Ja, jag har fått information om hur jag ska kunna förebygga en brand i min bostad	2
Ja, jag har fått information om hur jag ska agera i händelse av en brand i min bostad	1
Nej	55
Annat	0
Vet ej	0
Totalt	57

Tabell 16. Antal personer som angett att de fått information om hur de ska kunna förebygga en brand eller agera i händelse av en brand i sin bostad.

De flesta (55 personer) av respondenterna ansåg att de inte fått någon information om hur de ska kunna förebygga en brand eller agera i händelse av en brand. 3 personer svarade att de har fått information från arbetsgivaren eller fastighetsägaren.

2.14 Media

2.14.1 Upplevelsen av mediabevakningen

I diagram 9 visas resultatet över hur respondenterna upplevde mediabevakningen.

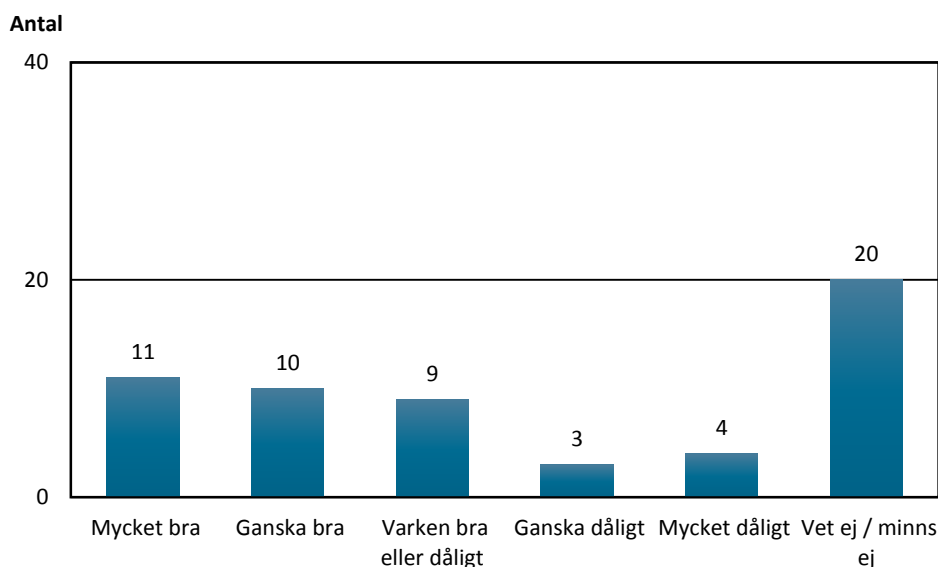

Diagram 9. Antal personer som angett hur de upplevde mediabevakningen under och efter branden.

21 respondenter upplevde mediabevakningen under och efter branden som mycket bra eller ganska bra. Nio personer ansåg att mediabevakningen varken var bra eller dålig och sju personer upplevde mediabevakningen som mycket dålig eller ganska dålig. 20 respondenter svarade att de inte visste eller minns, kommentarer på det var att de ansåg att de inte hade med media att göra, eller att de inte var hemma.⁴

Kommentarer från respondenterna om upplevelserna av mediabevakningen under och efter branden:

- De ringde intensivt ett tag men vi svarade inte. Branden följdes upp bra på nyheterna. Mediebevakningen var väl ordinär kan man väl säga.
- Jag har sparat tidningarna efter branden. Det var bra rapporterat. De gjorde vad de kunde som journalister.
- Media var snabbt ute. Bra att de filmade branden ovanifrån. Man fick en mycket bättre bild över hur illa det stod till och om vår bostad skulle klara sig. Detta kunde man inte se från marknivå. Det var även bra för anhöriga som också kunde skapa sig en bild över situationen. Det var skönt att kunna följa med utvecklingen av branden på detta sätt.

⁴ En respondent har svarat "helt ok" vilket inte var ett alternativ. Detta svar redovisas under "ganska bra".

- De pratade så mycket om den döda kvinnan. De kunde ha låtit henne få vara i fred och få vila i frid.
- Vi kunde höra på nyheterna på tv:n och på radion samt läsa i lokaltidningen om branden och vad som hände omkring den. De följde upp detta bra.
- De var påflugna och de visste vilka som var drabbade och var påflugna på dem.
- De var så fräcka. De var så nyfikna och drog i folk för att få intervjua dem. Folk var ju i chock och i trauma, tillslut sade jag till dem: ”Lägg av”. De var ju som gamar. Jag sade blankt ifrån.
- Informationen i tidningen var bra men tidningsjournalisterna var klumpiga och kände absolut ingen empati. Under den tysta minuten som var i kyrkan så smattrade deras kameror och de satte upp kameror i ansiktet på sörjande och chockade människor. Även de som grät fick inte vara i fred för en kamera. Jag stod och tröstade en tjej som grät. Då kom en journalist fram och frågade om de fick fota, försvinn sade jag. Ingen vill väl läsa om sörjande och gråtande människor? Man vill väl veta hur det går med branden eller har gått?
- De fick ut mycket information om branden och om vad som skedde samt hur branden utvecklade sig. De fick ut beskrivning om hur brandmännen arbetade. De var snabb reaktion och det var lätt att följa med hela tiden samt det uppdaterades snabbt.
- De frågade om jag ville ställa upp på en intervju men jag avböjde. Detta respekterade de.

2.14.2 Egna kontakter med media

I tabell 15 visas resultatet på frågan om respondenterna haft egen kontakt med media under eller efter branden.

	Antal
Ja	13
Nej	43
Vet ej, minns ej	1
Totalt	57

Tabell 15. Antal personer som haft kontakt med media under och efter branden.

13 respondenter svarade att de hade varit i kontakt med media under eller efter branden, medan 43 respondenter svarade att de inte hade det.

Av de som varit i kontakt med media upplevde några den som bra, men majoriteten upplevde kontakten som dålig. Respondenterna kommenterar detta med att journalisterna upplevdes som respektlösa, de var påstridiga och respondenterna kände sig jagade. En av respondenterna kommenterar detta med att ”Jag blev intervjuad, men jag var så i chock.”

3. Metod

3.1 Urval

Målet med denna undersökning var att intervjua så många som möjligt av de drabbade i branden i Eksjö trästad. Undantagna var barn under 18 år.

Det slutliga urvalet bestod av 89 personer efter kriterierna: vuxna personer och boende i de primärt drabbade fastigheterna. Antalet telefonintervjuer som slutfördes var 57 stycken.

Bortfallet var sålunda 32 personer, vilket motsvarar 36 procent.

Bortfallet har berott på att:

- Respondenterna valde att tacka nej när han/hon blev uppringd.
- Respondenterna aldrig svarade i telefonen över huvud taget, trots upprepande försök.
- Respondenterna först svarade att de ville delta, men under en annan dag. Överenskommelse gjordes om ny dag, men då gjorde sig respondenterna svårtillgängliga.
- Fel adress var registrerad, till följd att några förhandsbrev ej nådde avsedd respondent. Detta i sin tur medförde eventuellt att några respondenter inte svarade i telefonen när de fick påringning från ett telefonnummer som de inte kände igen.
- Fel telefonnummer var registrerat.
- En del av respondenterna förmodligen inte känner till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och därför valde att inte svara på uppringda samtal efter att ha kontrollerat vem som ringde. Denna uppfattning stärks av att det under intervjuerna var många respondenter som undrade vad MSB är.

Är bortfallet slumpmässigt påverkas inte resultatet nämnvärt, men om det däremot är systematiskt kan en skevhet finnas i resultatet. Bortfallet tycks i detta fall dock bero på olika saker, vilket därför bör legitimera undersökningens validitet (giltighet).

3.2 Genomförande

Undersökningen genomfördes som telefonintervjuer. Ungefär 1 månad innan intervjuerna påbörjades skickades ett brev ut till de inblandade. Där informerades om den kommande undersökningen. I brevet beskrev MSB varför intervjuerna skulle genomföras och vad resultaten ska användas till. I brevet utlovades fullständig anonymitet. Brevet undertecknades av ansvarig på MSB, se bilaga 2.

Det är viktigt att få samtycke från de intervjuade innan intervjun påbörjas. Vid intervjutillfället ska frågeställaren därför först informera respondenten om vem hon är, var hon arbetar och vad hennes mål med intervjun är. Resultatet presenteras bara i form av siffror via kommentarer och tabeller, respondenterna förblir på så vis anonyma.

Samma intervjuare genomförde samtliga intervjuer utifrån frågeguiden, se bilaga 3. Varje intervju tog mellan 25 och 45 minuter att genomföra.

Intervjuerna gjordes under olika dagar med medlemmarna i samma familj. Detta på grund av att de tillfrågade inte skulle kunna påverka varandra. Det viktiga var att fånga upp vad de inblandade upplevde som relevant och viktigt för att på så vis få en djupare förståelse för upplevelsen och känslorna omkring branden.

Att telefonintervjuer valdes som metod beror på att intresset var riktat mot de olycksdrabbades perspektiv och upplevelser. Det bedömdes lättare att kunna samla in upplevelserna med en levande dialog, än genom en skriftlig enkät.

Djupintervjuer är ofta flexibla och dynamiska eftersom de kan anpassas efter situationen och till vad de tillfrågade berättar.

För frågeställaren var det viktigt att ha en öppenhet för den intervjuades åsikter och fokus låg på den intervjuades upplevelser. Frågeställaren måste också respektera om den tillfrågade själv säger att vissa delar av det insamlade materialet inte får användas i analysen av undersökningen.

Intervjuerna hölls semistrukturerade, det vill säga det var en strukturerad intervju med möjlighet till öppna svar. Det fanns ett framtaget frågeformulär med både frågor och svarsalternativ, några frågor hade öppna svarsalternativ.

Valet av intervjumetod beror på vad man vill ha svar på i sin undersökning. Kvalitativa studier, som den här undersökningen är, används oftast när det rör sig om människors upplevelser av olika slag. Syftet med denna undersökning var att mer gå på djupet av de drabbades upplevelser, det vill säga att få respondenternas syn på *hur*, *vad* och *varför* saker skedde.

3.3 Reflektion

Majoriteten av de tillfrågade var mycket positiva till att bli intervjuade. Vissa av respondenterna tyckte att det var trevligt att prata med någon om upplevelsen av händelsen. Genom att respondenterna delgav sina upplevelser om händelsen har detta eventuellt också gett dem en djupare förståelse för branden. Ingen av de tillfrågade ifrågasatte anonymiteten.

Brevet som skickades ut av MSB innan telefonintervjuerna gav respondenterna en möjlighet att reflektera över vad de hade varit med om. Brevet bidrog, förhoppningsvis, också till att respondenterna senare kände sig trygga i att det var rätt person som ringde upp. Ingen respondent ifrågasatte hur frågeställaren hade fått tag på deras namn och telefonnummer. Det ovan nämnda gjorde det lättare för frågeställaren att fånga upp vad de inblandade upplevde som relevant för dem och betydelsefullt för händelsen. Telefonintervjuerna blev därmed givande och gav ofta detaljerade svar. Respondenternas fria svar återges i undersökningen så noggrant som möjligt, men i vissa fall där ett förtydligande har ansetts vara nödvändigt, har detta förtydligande markerats med hakparentes [] för att skilja det från resten av svaret.

Bilaga 1: Redovisning öppna svar

Frågeställning: Är det något ytterligare du vill tillägga?

Positiva kommentarer:

- De [räddningstjänsten] gjorde ett kanonjobb!
- En stor eloge vill jag ge brandmännen.
- De gjorde ett fantastiskt jobb och räddade Gamla stan. Snabba beslut och rätt ingripande räddade staden.
- I början var jag mest sur och arg över att jag inte fick någon information, men nu förstår jag att de inte visste hur branden skulle ta sig eller sprida sig. Branden kom bara närmare och närmare min bostad men brandkåren lyckades rädda min bostad.
- Det funkade jättebra och kanon.
- Jag tycker att de gjorde en bra insats.
- Brandmännen ska ha beröm och de gjorde ett bra jobb.
- De gjorde en bra insats för att rädda vår fina trästad.
- De har gjort ett underbart jobb. De följde med upp och hämtade våra katter. Ett bra jobb. Utan deras insats vet man inte hur det hade gått. Brandmännen frågade också hur man mätte.
- Det var ett positivt bemötande från brandkår och polis. Det var också bra information på plats från skadereglerarna.
- Bra jobbat, säger jag.
- Ge räddningstjänsten 1000 rosor från mig och ge dem beröm.
- Ge dem beröm, detta gjorde de bra.
- Det fungerade bra. Det är svårt att säga något om detta eftersom detta var en ovanlig händelse och jag vill absolut inte vara med om detta en gång till.
- De gjorde så gott de kunde under dessa omständigheter.
- De gjorde ett jättejobb och var fantastiska. Idag är det bara ett stort gapande hål och inget är kvar av huset. Det gör ont när man ser detta men det kunde ha gått mycket värre. Allt är bara så sorgligt.
- Detta gjorde de bra. De var jätteduktiga!
- Brandmännen gjorde ett fantastiskt jobb.

- En eloge till brandmännen. Jag har berömt var enda brandman jag har träffat på efter branden och gett beröm. De var fantastiska.
- Brandmännen gjorde ett fantastiskt arbete och de räddade gamla staden.
- Jag gav brandchefen beröm för deras arbete. Det är viktigt att ge beröm också. De gjorde ett fantastiskt arbete.

Negativa kommentarer:

- Vid första informationstillfället kunde jag inte uppfatta informationen eftersom jag måste ha skrivtolk. Brukar sätta mig längst fram, men nu gick informatören och ställde sig mitt i för de hörde inte längst bak. Tyvärr måste jag se den som talar. Till nästa tillfälle försökte jag skaffa en skrivtolk från tolkcentralen i Jönköping, men det gick bara att få teckentolk. Jag klarade av andra tillfället för de hade tagit åt sig av att jag sade till dem efter första tillfället. Det viktigaste gick i alla fall fram. Där jag bor har farstun kapats så vi kan inte komma ut åt det hållet. Hyresvärden har öppnat mellan affärerna på båda sidor om den ingångskorridoren. Det betyder att en utrymningsväg är spärrad. Då blir det till att hoppa ut genom ett fönster.
- Varför har inget gemensamt brandlarm gått igång? Bostäderna drivs av privata fastighetsägare. De är lite snåla. Var det dåligt underhåll? Elfel? Spisen? Var något i dålig kondition? Var det något som var i så dålig kondition att det därför startade branden? Eksjö är en turiststad och har en kulturskatt med dessa 400 år gamla hus och Gamla stan. Kommunen borde ge bidrag till de privata ägarna. En kontroll borde ske varje år på så vis att en elektriker går igenom alla hus och kollar upp elstandarden eller så. Då skulle alla kunna känna sig mer trygga och säkra i sitt boende. I alla fall från känslan att det kanske ligger ett elfel i våra hus. Man borde mer kolla upp brandriskerna i dessa hus och ha ett mer förebyggande arbete. Detta får inte ske en gång till och jag vill absolut inte vara med om detta en gång till. Det gick bra eller rätt så bra, tyvärr omkom en person men hela staden hade kunnat vara nerbrunnen. Och vad händer nästa gång? Många som bor här känner sig otrygga. Alla har sett hur snabbt det kan gå när det börjar att brinna och speciellt i dessa gamla hus. Eksjö är unikt. Kommunen borde vilja bevara detta bättre och förebygga mera samt ge en trygghet till sina invånare/medborgare.
- Kommunen verkade förvirrade. Kommunen vet inte vilken kulturskatt de sitter på. De var liksom inte med. De tog inte detta på allvar. Det brast i kommunens planering. De måste ju ha en beredskap/handlingsplan om det skulle börja brinna i dessa gamla hus? Det är trångt här men brandförsvaret hade bra koll och planering samt en plan. De lotsade bland annat in rätt brandbil hela tiden och hade ordning på både ambulanser och brandbilar. Polisen fungerade också bra. Har aldrig sett så många poliser här samtidigt som det var under denna morgon. Vissa hus blev så vattenbegjutna att det inte ens går att bo där än idag. Det är ju 3 månader sedan branden. För dessa drabbade finns inga reservbostäder. Någon sade att de hade bombat med 1,5 miljoner kubikmeter vatten över husen denna morgon. Kommunen kan

inte få fram bostäder till dessa drabbade. De får bo hos vänner och släkt. Sådant här måste det väl finnas en plan över också? Jag tror faktiskt att arkeologerna var på plats som god tvåa efter brandutredarna [respondenten var kritisk till att man tycktes vara mer bekymrad över den kulturhistoriska förlusten, än av bostadsförlusten för de drabbade]. Det utreddes ju först om det var mordbrand.

- Informera allmänheten om att det är ett brott att bryta avspärrningarna. Det var många som bröt detta för att gå in i sina lägenheter. Avspärrningarna är ju till för att räddningstjänst och polis ska kunna arbeta. Nu dog också en kvinna i branden och med tanke på det arbete som utfördes runt detta förstörde och störde allmänheten detta arbete. De klev under avspärrningarna och när det är avspärrat så beror det på något. Det var till och med poliser utsatta som vakter för att ingen skulle bryta avspärrningarna, men detta brydde sig inte alla om.
- Vi hade brandlarm förr som var direktkopplat till brandkåren men detta togs bort. Vi vill ha detta återinkopplat. Vi vill också ha ett fungerande sprinklersystem. Vi bor i hus som är 400 år gamla och det är väldigt trångt här. Vi vill ha en trygghet.
- Kommunens oförmåga att agera efter branden. Det var ett märkligt möte på hotellet med kommunen. De bad oss att gå in på deras hemsida för att få uppdaterad information och hämta information. Vi hade ingen tillgång till datorer eller liknande. Det vi hade var våra mobiler som många hade dåligt batteri i. Det lilla batteri som fanns kvar ville man spara för att kunna ge feed-back till anhöriga och vänner om man levde eller så. Det var mest att svara ja eller nej på mobilen. Våra mobiler var i denna stund helt upptagna för att svara oroliga anhöriga och batterierna tar fort slut i en mobil. Skulle vi använda detta till att söka på nätet, eller vissa har till och med ingen internetanslutning på sina mobiler. Inte går man in på en hemsida som upptar batteritid. En stor fadäs. Det var inte heller självklart att vi skulle samlas på hotellet. Polisen tog väl hand om oss. Hotellet blev vår trygghet. De som äger hotellet gjorde allt för oss och de fanns tillhands. De försökte fixa fram något snabbt till oss på morgonen men de har sina egna gäster, det var högsäsong och fullbelagt. De måste ju tänka på sina egna gäster och deras frukost. Ägarna fixade snabbt fram kaffe och kaka. Senare fick vi smörgås. De gjorde verkligen allt de kunde. Hotellägarparet var enorma och så här fortsatte de hela veckan när vi var där och åt. Det märks att de är vana med stora busslast. Hotellägarfrun tog till och med över när kommunen inte lyckades med att informera och samordna. Hon delade ut papper och organiserade upp hela morgonen. Vi skulle flytta samma dag tillbaka, sades det till oss, men det brann ju fortfarande och eftersläckningsarbetet pågick ju. Vi fick bo hos anhöriga istället för vi kunde ju inte bo mitt i arbetet. Kommunen tog ingen kontakt med oss och inte heller med dem som stod utan bostad. Det tog ett par dagar innan de hörde av sig. Jag har behov av hjärtmedicin, men vårdcentralen kunde inte ens ge mig en tablett. De har ju min journal och alla uppgifter om mig. Jag fick sitta och vänta på en läkare och när jag fick träffa läkaren var tiden kort till informationsmötet. De på vårdcentralen visste inte ens när Apoteket öppnar. Jag frågade eftersom jag strax därefter fick hämta ut medicin på Apoteket. Akuten var överbelagd och detta förstår jag. Jag har full

förståelse för att de inte kunde hjälpa mig där. Tycker att Landstinget brast.

- Brandkåren lämnade området alldeles för tidigt. De står och slår sig för bröstet att de släckte branden, men den flammade ju upp igen ett dygn senare. Det var bara Securitas som vaktade då och vakten kunde inte släcka branden ensam. Detta är ett bakslag för räddningstjänsten. De var åter och släckte men utan ljus och sirener, så att ingen skulle märka deras bakslag.
- Det sägs och skrivs i tidningarna att sprinklersystemen räddade trähusen men detta är falskt. Det kom inget vatten från sprinklerna under brandmorgonen. De fungerade inte alls.
- Vi har idag en ruinhög som granne. Det är väldigt tragiskt att titta på och ingen vet hur detta ska utvecklas.
- Tragiskt med en ruinhög som granne. Kanske byggs detta hus upp igen eller kanske inte. Kanske kommer något positivt ur detta. Det var i alla fall en otäck känsla att sova här under de första nätterna efter branden. Tänk om det blossar upp igen. Branden flammade ju upp igen men då fanns det ju bevakning. Lite otryggt känns det med tanke på, vad startade branden?
- När man samlar alla eller evakuerar alla så tycker jag att räddningstjänsten borde säga till att man samlar ihop det mest värdefulla innan man lämnar sin bostad.
- Det borde vara ett bättre system för att varna människor vid brand än med kyrkklockorna. De ringer ju ändå oavbrutet på söndagarna. Vem förstår då att det brinner? I en trästad också. Det behövs ett bättre utrymningssystem eller sätt. Många har sina mobiler på nattygsbordet under nattetid, men då är de på ljudlöst så ett mobilt larm är inget bra alternativ. Hur ska man nå dessa tro? Detta är en trästad och det behövs ett bättre och bra system för att varna och larma människorna.
- Dagen efter hade jag fortfarande ingenstans att tag vägen eller bo. Jag tog inte in all information under den första dagen eftersom jag var i chock. Det hade för mig varit bättre om man hade haft ett nytt möte dagen efter, så att jag hade kunnat fånga upp mera information. Det kunde ha varit ett nytt möte dagen efter bara för de värst drabbade. Det möte vi hade var tillsammans med hela staden och det var information som inte berörde oss. Jag är inte intresserad över hur man ska stoppa inbrotten eller att glassen smälter, jag hade ju förlorat allt. Man tar inte in all information samma dag och speciellt inte när man är i chock. Det borde ha getts separat information till oss drabbade och då i en egen grupp, inte bland alla andra. Jag fick ingen hjälp av kommunen, vart skulle jag ta vägen som mist allt? Räddningstjänsten gjorde ett bra arbete under dessa omständigheter.
- Brandmännen gjorde ett fantastiskt jobb men evakueringen kunde skett snabbare. Snabbare avspärrning och speciellt på vår gata. Informationen på hotellet kunde ha varit bättre och mer givande för oss hårt drabbade. På måndagen visste ingen vart vi skulle ta vägen och det verkade som om allt hade återgått till det normala, men vi då? Jag hade ingen att kontakta eller få svar på mina frågor av. Bättre information

även under måndagen hade varit önskvärd och man tar inte in allt under samma dag, speciellt inte om man är i chock.

- Jag är inte intresserad om hur vi ska förebygga inbrott eller att glassen smälter i folks frysboxar, jag vill ha någonstans att bo.
- De borde ha tänkt på att ge folk i chock mera stöd och hjälp. Vi fick skriva på papper och anmäla oss på hotellet. Vi fick ett pappersarmband runt armen och sedan "hej då". Ingen hjälp eller stöd. Jag hade förlorat min vän i branden och min bostad. Jag var i chock och mådde inte alls bra, men fick ingen hjälp.
- Det var en bra insats men dock så flammade elden upp igen. Det fanns en vakt på plats, men med små möjligheter att släcka en brand. Nu var brandmän snabbt på plats och släckte åter branden. Det känns dock lite obehagligt.
- Räddningstjänsten gjorde ett jättebra jobb och de var fantastiskt duktiga i det akuta skeendet. Sedan gick man ut på måndagen och sade att branden var släckt och att vi skulle flytta tillbaka. Vi bor grannar med det nerbrunna huset. Vi var åter hemma på tisdag, då var "branden släckt" men på kvällen flammade branden upp igen. Brandmän var snabbt på plats och släckte den återigen. Dagen efter var en Securitas vakt på plats som vaktade. Elden var ju släckt sade de. Varför gick de ut och sade att elden var släckt när den inte var det? De lämnade området alldeles förtidigt. Det var extremt obehagligt att bo och sova när det pyrde i det nerbrunna huset. Otroligt hänsynslöst att lämna innan branden var släckt. Det pyr och man blir livrädd. Det ska vara tryggt att bo i sin lägenhet. Nu pyrde det och vi bor i ett trähus mitt emot. Alla kan göra misstag men då ska man väl ändå kunna gå ut och säga detta att man gjorde en felbedömning? Nu blev man både chockad, rädd, livrädd att bo mitt emot en eld som flammade upp och dessutom bo i ett trähus. Nästa dag var det åter vakter vid det nerbrunna huset och de bekostades av fastighetsägarna, inte brandkåren eller räddningstjänst.

Frågor som ställdes av respondenterna var:

- Hade bostaden haft direktlarm till brandkåren hade det kanske gått snabbare för dem att komma på plats? Nu kändes minuterna väldigt långa och speciellt när man står och tittar på. Varför kommer inte brandkåren?
- Varför användes inte sirenerna på morgonen? Det hade väckt upp flera personer. Flera personer hade förmodligen vaknat snabbare med sirener. Eftersom det var en brand i denna omfattning borde de väl ha kört med sirenerna på? Finns det någon lag eller rekommendation som säger att de inte får eller bör göra detta?

Bilaga 2: Informationsbrev till respondenterna

Myndigheten för
sambhällsskydd
och beredskap

Datum
2015-09-25
Ert datum

Diarienc
2015-4973
Er referens

1 (1)

Marianne Stålheim
010-240 5665
marianne.stalheim@msb.se

Utvärdering av räddningsinsats brand i Eksjö

Den 16 augusti utbröt en brand i ett av Eksjös största trähus. En person omkom och över 200 personer evakuerades. Branden påverkade Eksjö trästad som utgör stadens kulturhistoriska bebyggelse i centrala Eksjö. Räddningsinsatsen var stor och speciell med tanke på att framkomligheten på olycksplatsen är begränsad med smala gränder och slutna gårdar.

Tyvärr var er bostad drabbad av branden och ni blev berörda av räddningsinsatsen som genomfördes. För att kunna bli bättre på att genomföra sådana insatser och tillgodose de inblandades behov vill MSB göra en uppföljning av hur ni upplevde själva räddningsinsatsen.

Uppföljningen kommer att genomföras genom intervjuer med alla som varit berörda av räddningsinsatsen i samband med olyckan. Inom några veckor kommer Helena Magnusson från MSB att ringa upp för en intervju. Resultaten kommer att redovisas samlat för alla genomförda intervjuer. Svaren kommer alltså inte att kunna identifieras och kommer inte att kunna kopplas till någon personligen.

Ansvarig på MSB är undertecknad men intervjuerna genomförs av Helena Magnusson. Om ni inte vill delta i utvärderingen meddela gärna detta till undertecknad.

Frågorna handlar bland annat om hur larmningen gick till, hur du själv agerade på olycksplatsen och hur du upplevde insatserna från räddningstjänsten och andra aktörer. Vår förhoppning är att ni vill delta i intervjun och vi är ytterst tacksamma för er medverkan.

Med vänlig hälsning

Marianne Stålheim
Enheten för lärande av olyckor och kriser

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Besöksadress:
Stockholm: Fleminggatan 14
Karlstad: Norra Klaragatan 18
Sandö: Sandövägen 7
Revinge: Revingeby

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org nr.
202100-5984

Bilaga 3: Frågeguide

Frågor för uppföljning av brand i Eksjö trästad

Förutsättningar

Hej, jag heter Helena Magnusson och ringer på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Jag söker NN? För en tid sedan fick du ett brev från MSB med anledning av att du var drabbad av branden i Eksjö trästad. I brevet ber MSB dig att delta i en uppföljande intervju, och det är därför jag ringer.

Syftet med frågorna är att MSB ska kunna dra lärdomar av den inträffade branden och räddningstjänstens insats. Du är helt anonym för MSB och ditt och andras svar kommer bara att synas som tabeller och diagram, och går inte att spåra till dig personligen på något sätt. Har du tid att svara på några frågor om vad det var som hände?

1. Hur många personer bodde det i hushållet/bostaden vid tillfället för branden?

Antal: _____

Varav vuxna: _____

Barn under 18 år: _____

2. Hur gammal är du? (Frågan ställs för att fastställa att vi inte frågar personer under 18 år.)

Ålder: _____

3. I vilken omfattning drabbades din bostad av branden? (Flera alternativ möjliga.)

- Bostaden totalförstördes
- Bostaden blev delvis brandskadad
- Bostaden blev delvis rökskadad
- Bostaden blev delvis vattenskadad
- Annan skada, nämligen _____
- Ingen skada
- Vet ej/minns ej

4. Var du hemma i bostaden vid brandtillfället?

- Ja
- Nej

4a. **Om ja på fråga 4:** Hur många var hemma i din bostad vid brandtillfället?

Antal: _____

5. Vem uppmärksammade dig på branden?

- Jag själv
- Annan vuxen i familjen

- Barn i familjen
- Granne/bekant
- Förbipasserande
- Räddningstjänsten
- Polisen
- Annan, nämligen

Vet ej/minns ej

6. Gjorde du några insatser för att larma, varna eller rädda andra personer?

- Ja
- Nej
- Vet ej/minns ej

6a. **Om ja på fråga 6:** Vad gjorde du för att larma, varna eller rädda andra personer?

7. Gjorde du några insatser för att rädda materiella saker, t.ex. foton, dator, surfplatta eller liknande, från att förstöras av branden?

- Ja
- Nej
- Vet ej, minns ej

7a. **Om ja på fråga 7:** Vad gjorde du för insatser för att rädda materiella saker från att förstöras?

8. Hur lång tid uppfattar du att det tog från det att du blev uppmärksamrad om branden till dess att räddningstjänsten påbörjade insatsen?

- Räddningstjänsten hade redan påbörjat insatsen
- 0-10 minuter
- 11-20 minuter
- 21-30 minuter
- Mer än 30 minuter
- Vet ej/minns ej

9. Behövde du utrymma din bostad?

- Ja
- Nej, gå till fråga 13
- Vet ej/minns ej, gå till fråga 13

10. Hur upplevde du utrymningen?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt
- Vet ej, minns ej

11. Fick du hjälp i samband med utrymningen?

- Ja
 Nej
 Vet ej/minns ej

11a. **Om ja på fråga 11:** På vilket sätt och av vem fick du hjälp i samband med utrymningen?

12. Hur upplevde du omhändertagandet efter utrymningen?

- Mycket bra
 Ganska bra
 Varken bra eller dåligt
 Ganska dåligt
 Mycket dåligt
 Vet ej, minns ej

Ev. kommentar: _____

13. Fick du den hjälp som du förväntade dig från räddningstjänsten?

- Ja absolut
 Ja, i stort sett
 Nej, tveksamt
 Nej inte alls
 Vet ej, minns ej

Ev. kommentar: _____

14. Hur upplevde du bemötandet från räddningstjänsten?

- Mycket bra
 Ganska bra
 Varken bra eller dåligt
 Ganska dåligt
 Mycket dåligt
 Vet ej, Minns ej

Ev. kommentar: _____

15. Tycker du att räddningstjänsten klarade av att släcka branden på ett bra sätt?

- Ja, absolut
 Ja, i stort sett
 Nej, tveksamt
 Nej inte alls
 Vet ej, minns ej

Ev. kommentar: _____

16. Tycker du att räddningstjänsten klarade av att begränsa skadorna av branden på ett bra sätt?

- Ja absolut

- Ja, i stort sett
- Nej, tveksamt
- Nej inte alls
- Vet ej, minns ej

Ev. kommentar: _____

17. Fick du information om vilka aktörer (t.ex. POSOM-grupp, räddningstjänsten, försäkringsbolag) du kunde kontakta efter branden för att få hjälp och stöd?

- Ja
- Nej,
- Vet ej, minns ej

18. Har du varit i kontakt med någon aktör (t.ex. POSOM-grupp, räddningstjänsten, försäkringsbolag) efter branden?

- Ja
- Nej
- Vet ej, minns ej

18a. **Om ja på fråga 18:** Vilka aktörer har du haft kontakt med efter branden? (Flera alternativ möjliga.)

- POSOM-grupp
- Räddningstjänsten
- Sjukvården
- Polis
- Försäkringsbolag
- Annan aktör, nämligen _____
- Vet ej/minns ej

19. Hade du/ni någon hemförsäkring vid brandtillfället?

- Ja
- Nej, gå till fråga 22
- Vet ej, minns ej, gå till fråga 22

20. Har du varit i kontakt med ditt försäkringsbolag?

- Ja
- Nej, gå till fråga 22
- Vet ej, minns ej, gå till fråga 22

21. Har du fått hjälp från ditt försäkringsbolag?

- Ja
- Nej
- Vet ej, minns ej

21a. **Om ja på fråga 21:** Vilken hjälp har du fått från ditt försäkringsbolag?

21b. **Om nej på fråga 21:** Varför har du inte fått någon hjälp från ditt försäkringsbolag?

22. Hade du något av följande brandskydd eller släckredskap i bostaden eller i direkt anslutning till den? (Flera alternativ möjliga.)

- Brandvarnare
- Handbrandsläckare
- Brandfilt
- Annat brandskydd, nämligen _____
- Inget av ovanstående
- Vet ej

22a. **Om du hade brandvarnare:** Hur ofta brukar du kontrollera att brandvarnaren fungerar?

- Minst en gång i månaden
- Minst en gång i kvartalet
- Minst en gång per år
- Mer sällan än en gång per år
- Vid andra tillfällen, ange när: _____

Brukar inte testa att den fungerar

23. Har du gjort några förändringar i din bostads brandskydd sedan branden i Eksjö?

- Ja
- Nej
- Vet ej, minns ej

23a. **Om ja på fråga 23:** På vilket sätt har du förändrat ditt brandskydd?

24. Hade du innan branden fått någon information om hur du skulle kunna förebygga en brand i din bostad samt hur du skulle agera i händelse av brand i din bostad? (Flera alternativ möjliga.)

- Ja, jag har fått information om hur jag ska kunna förebygga en brand i min bostad
- Ja, jag har fått information om hur jag ska agera i händelse av en brand i min bostad
- Nej
- Annat, ange vad: _____

Vet ej

24a. **Om ja på fråga 24:** Upplever du att informationen du fick var anpassad till Eksjös kulturhistoriska bebyggelse?

- Ja
- Nej
- Vet ej, minns ej

24b. **Om ja på fråga 24:** Av vem fick du informationen?

- Fastighetsägaren (t.ex. bostadsrättsföreningen, hyresvärden mm)
- Kommunen/räddningstjänsten
- Annan, ange vem: _____

25. Hur upplevde du mediabevakningen under och efter branden?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt
- Vet ej, Minns ej

Ev. kommentar: _____

26. Har du haft egna kontakter med media under eller efter branden?

- Ja
- Nej
- Vet ej, minns ej

26a. **Om ja på fråga 26:** Hur upplevde du dessa kontakter?

- Mycket bra
- Ganska bra
- Varken bra eller dåligt
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt
- Vet ej, Minns ej

Ev. kommentar: _____

Möjlighet till kommentarer.

27. Är det något ytterligare du vill tillägga?

Då tackar jag för att du har tagit dig tid och svarat på alla frågor. Jag vill påpeka igen att du är helt anonym och ditt och andras svar bara kommer att synas som tabeller och diagram, och inte går att spåra till dig personligen på något sätt!

28. Notera kön

